

Kontor: Nordatlantenheden
Sagsbeh: Casper Skibdal Vistrup
Sagsnr.: 2018-490-0075
Dok.: 894491

Udkast til

Forslag

til

Lov om ændring af retsplejelov for Grønland

(Gengivelse af forklaringer i kriminalsager, revision af reglerne om legemsundersøgelse, normering af Retten i Grønland m.v.)

§ 1

I retsplejelov for Grønland, jf. lovbekendtgørelse nr. 1581 af 13. december 2016, som ændret ved § 1 i lov nr. 149 af 7. februar 2017, foretages følgende ændringer:

1. I § 3, stk. 2, § 5, stk. 3, § 9, stk. 2, § 11, stk. 1 og 2, § 16, stk. 1, § 18, stk. 3, § 19, § 20, stk. 1, § 23, stk. 3, § 27, stk. 2, § 28, stk. 1, § 29, stk. 2, § 35, stk. 2 og 3, § 38, stk. 1, § 67, stk. 2, § 68, stk. 1, § 85, stk. 2, og § 659 ændres »dommeren« til: »den administrerende dommer«.

2. I § 4, stk. 2, § 17, stk. 4, § 20, stk. 3 og 8, § 26, stk. 3, § 28, stk. 3, § 29, stk. 1, § 66, stk. 1, § 69, § 71, stk. 1, og § 668 ændres »Dommeren« til: »Den administrerende dommer«.

3. § 5, stk. 1, affattes således:

»Retten i Grønland består af 2 dommere, heraf 1 administrerende dommer. Dommerne udnævnes af kongen, jf. § 13.«

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

4. I § 12, stk. 2, § 58, § 269 og § 273, stk. 4, ændres »dommeren« til: »en dommer«.

5. I § 13, stk. 1, ændres »Dommeren« til: »Dommerne«.

6. § 13, stk. 4, affattes således:

»Stk. 4. Repræsentanterne for den grønlandske offentlighed beskikkes af justitsministeren efter indstilling fra Grønlands landsstyre.«

7. I § 22, stk. 1, ændres »den faste dommers« til: »en fast dommers«.

8. § 22, stk. 3, affattes således:

»Stk. 3. 1-årsfristen kan dog forlænges i op til 1 år ad gangen, hvis der gives samtykke. For dommeren ved Retten i Grønlands vedkommende skal samtykke gives af den administrerende dommer ved Retten i Grønland, for den administrerende dommer ved Retten i Grønlands vedkommende skal samtykke gives af landsdommeren ved Grønlands Landsret og for landsdommeren ved Grønlands Landsrets vedkommende, skal samtykke gives af Højesterets præsident.«

9. § 24 affattes således:

»§ 24. Hvis det er nødvendigt, fordi dommerne ved Retten i Grønland er inhabile, eller landsdommeren ved Grønlands Landsret er inhabil, beskikker Højesterets præsident en sættest dommer.«

10. § 33 affattes således:

»§ 33. For dommerne ved Retten i Grønland og landsdommeren ved Grønlands Landsret gælder med hensyn til bierhverv, disciplinærfølgning, suspension og afskedigelse reglerne i §§ 47-50 i den danske retsplejelov.

Stk. 2. Indberetning om bierhverv indgives for den administrerende dommer ved Retten i Grønland og landsdommeren ved Grønlands Landsret til Højesterets præsident og for dommeren ved Retten i Grønland til den administrerende dommer ved Retten i Grønland, som hver især udøver de beføjelser vedrørende bierhverv og den disciplinærmyndighed, der tilkommer retspræsidenter efter den danske retsplejelov.

Stk. 3. Klage over dommeren ved Retten i Grønland skal indgives til den administrerende dommer ved Retten i Grønland eller til Den Særlige Klageret, og klage over den administrerende dommer ved Retten i Grønland og landsdommeren ved Grønlands Landsret skal indgives til Højesterets præsident eller til Den Særlige Klageret. Klage skal indgives senest 4 uger efter,

at klageren er blevet bekendt med det forhold, som giver anledning til klagen.«

11. I § 56, stk. 5, ændres »Dommeren« til: »En dommer«.

12. I § 96, stk. 1, indsættes efter »lydoptagelse af retsmøder«: »i civile sager«.

13. I § 98, stk. 2, indsættes efter »sagens faktiske omstændigheder«: », jf. dog § 310 b«.

14. § 99 affattes således:

»§ 99. Der foretages kun oplæsning og efter omstændighederne godkendelse af rettens gengivelse af en forklaring, når rettens formand finder det hensigtsmæssigt.«

15. I § 102, stk. 4, 3. pkt., indsættes efter »Der gives udskrift«: »eller afskrift som nævnt i § 310 c, stk. 3,«.

16. I § 141, stk. 5, ændres »sendes der en udskrift af retsbogen« til: »sendes lydoptagelse af afhøringen eller en udskrift af retsbogen«.

17. I § 158, stk. 1, indsættes efter »i retsbogen,«: »jf. dog § 310 b,«.

18. Efter kapitel 30 indsættes:

»Kapitel 30 a

Gengivelse af forklaringer

§ 310 a. Forklaringer, der ved en kredsret afgives under hovedforhandling, lydoptages, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Rettens formand kan bestemme, at der ikke skal ske lydoptagelse af en forklaring afgivet i et retsmøde som nævnt i stk. 1.

Stk. 3. Rettens formand kan bestemme, at der skal ske lydoptagelse af en forklaring afgivet i retsmøder, der ikke er omfattet af stk. 1.

Stk. 4. Rettens formand kan bestemme, at der ved lydoptagelse efter stk. 1 og 3 tillige optages billede.

§ 310 b. Er der af retten foretaget billed- eller lydoptagelse af en forklaring i medfør af § 310 a, optages indholdet af forklaringen kun i retsbogen, hvis

- 1) rettens formand bestemmer det,
- 2) sigtede, tiltalte, forsvareren eller anklagemyndigheden anmoder om det,
- 3) en dom ankes, et spørgsmål i sagen indbringes for højere ret, eller der indgives ansøgning til Procesbevillingsnævnet, eller
- 4) der gives aktindsigt i medfør af § 101 i indførsler i retsbogen vedrørende en forklaring.

Stk. 2. I de tilfælde, hvor en forklaring optages i retsbogen efter stk. 1, anses retsbogens gengivelse heraf som et bilag til en eventuel dom i sagen.

Stk. 3. Vidner og syns- og skønsmænd, hvis forklaring er blevet gengivet i retsbogen, har efter rettens nærmere bestemmelse adgang til at gennemse gengivelsen af forklaringen.

§ 310 c. Sigtede eller tiltalte har adgang til at se eller høre en billed- eller lydoptagelse af en forklaring, medmindre sigtede eller tiltalte ikke har adgang til at gøre sig bekendt med forklaringen. Sigtede eller tiltalte kan efter rettens nærmere bestemmelse se eller høre billed- eller lydoptagelsen hos retten eller forsvareren.

Stk. 2. Den, der efter § 102 kan gives aktindsigt i indførsler i retsbogen vedrørende en forklaring, der er lydoptaget efter § 310 a uden at være optaget i retsbogen, kan høre optagelsen hos retten, medmindre retten finder det betænkeligt.

Stk. 3. Efter anmodning kan retten under de betingelser, der er anført i stk. 2, tillade, at der til brug for meddelelse af aktindsigt efter retsplejelovens § 102 mod betaling af udgifterne herved tilvejebringes en afskrift af en lydoptagelse af en forklaring. Domstolsstyrelsen kan fastsætte regler om opgørelsen af udgifterne ved tilvejebringelsen af afskrifter.

Stk. 4. Billed- og lydoptagelser er ikke i øvrigt genstand for aktindsigt.

Stk. 5. Medmindre anden foranstaltning er forskyldt efter lovgivningen i øvrigt, foranstalles med bøde den, der uberettiget videregiver billed- eller lydoptagelser.

§ 310 d. Rettens formand kan i de tilfælde, hvor der efter § 310 a kan ske lydoptagelse, bestemme, at der skal ske lydoptagelse af rettens gengivelse af en forklaring. Ved lydoptagelsen finder § 310 b, stk. 1, nr. 1-3, og § 310 c, stk. 1 og 5, tilsvarende anvendelse. Ved meddelelse af aktindsigt i dommen eller i indførsler i retsbogen vedrørende en forklaring, jf. § 101, optages forklaringen i retsbogen. I de tilfælde, hvor en forklaring optages i rets-

bogen, anses retsbogens gengivelse heraf som et bilag til en eventuel dom i sagen. Lydoptagelsen er ikke i øvrigt genstand for aktindsigt.«

19. I § 349, stk. 1, og § 457, stk. 2, ændres »§ 346, stk. 2-4, og § 347« til: »§ 346, stk. 2, jf. dog § 310 b, og § 347«.

20. I § 401, stk. 2, og § 404, stk. 1, indsættes efter »udtagelse af«: »spyt- eller«.

21. I § 403 indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

»Stk. 2. Udtagelse af spyt- eller blodprøve med henblik på senere identifikation kan endvidere foretages, hvis den pågældende med rimelig grund er mistænkt for en grov lovovertrædelse.«

Stk. 2-3 bliver herefter stk. 3-4.

22. I § 403, stk. 3, der bliver stk. 4, indsættes som 2. pkt.:

»Spytprøve i medfør af stk. 2 kan udtages uden medvirken af sundhedspersonale.«

23. I § 461, stk. 1, 1. pkt., indsættes efter »er afgivet på«: », jf. dog § 310 b«.

24. § 743, stk. 1, affattes således:

»Rådet for Grønlands Retsvæsen består af 17 medlemmer: Landsdommeren i Grønland, den administrerende dommer ved Retten i Grønland, en kredsdommer, politimesteren i Grønland, lederen af kriminalforsorgen i Grønland, landsforsvareren i Grønland, en advokat, en forsvarer, en universitetslærer, 3 repræsentanter for Grønlands Selvstyre og repræsentanter for Justitsministeriet, Domstolsstyrelsen, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Rigsadvokaten og Rigspolitiet.«

25. § 745, stk. 1, affattes således:

»Det Grønlandske Kriminalpræventive Råd sammensættes af 8 medlemmer bestående af 3 repræsentanter for Grønlands Selvstyre, Politimesteren i Grønland, kriminalforsorgen i Grønland og frivillige organisationer, arbejdsgiverorganisationer og lønmodtagerorganisationer i Grønland. Repræsentanterne for de frivillige organisationer samt arbejdsgiver- og lønmodtagerorganisationerne udpeges af justitsministeren efter indstilling fra henholdsvis Departementet for Sociale Anliggender og Justitsområdet, Grønlands Arbejdsgiverforening og Sulinermik Inuusutisarsiuqartat Kattuffiat (SIK).«

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den [...]

Stk. 2. Justitsministeren fastsætter tidspunktet for ikrafttræden af lovens § 1, nr. 12-19 og 23.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning	7
2. Lovforslagets hovedpunkter	8
2.1. Gengivelse af forklaringer i kriminalsager	8
2.1.1. Gældende ret	8
2.1.2. Justitsministeriets overvejelser og lovforslagets udformning	9
2.2. Revision af reglerne om legemsundersøgelse	11
2.2.1. Gældende ret	11
2.2.2. Justitsministeriets overvejelser og lovforslagets udformning	12
2.3. Normering af Retten i Grønland og midlertidig beskikkelse	14
2.3.1. Gældende ret	14
2.3.2. Justitsministeriets overvejelser og lovforslagets udformning	15
2.4. Sammensætning af råd og nævn	17
2.4.1. Gældende ret	17
2.4.2. Justitsministeriets overvejelser og lovforslagets udformning	18
3. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige	19
4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.	19
5. Administrative konsekvenser for borgerne	19
6. Miljømæssige konsekvenser	20
7. Forholdet til EU-retten	20

8. Hørte myndigheder og organisationer mv.....	20
9. Sammenfattende skema.....	20

1. Indledning

Regeringen ønsker at styrke justitsområdet i Grønland.

Det fremgår således af regeringsgrundlaget ”For et friere, rigere og mere trygt Danmark”, at regeringen løbende vil opprioritere at opdatere lovgivningen for Grønland på områder, som Danmark har ansvaret for. Det fremgår også, at regeringen vil arbejde for en standard på danske ansvarsområder i Grønland, som svarer til standarden i Danmark, med de særlige fravigelser, der kan begrundes i de grønlandske forhold.

Som et led i dette arbejde har Justitsministeriet udarbejdet dette lovforslag, der for det første har til formål at indføre en fleksibel ordning med adgang til lydoptagelse af forklaringer afgivet under retsmøder i kriminalsager og gengivelse heraf, når de tekniske forudsætninger herfor er til stede. Herved skabes der bedre forudsætninger for retsledelse og retsmøders forløb, og der sker en lettelse af processen og arbejdet med efterbehandling af retsbøger mv. i de kriminalsager, hvor forklaringer efter ordningen ikke skal gengives i retsbogen. Desuden sikrer ordningen en autentisk, entydig og sikker metode til at registrere forklaringer.

Lovforslaget har for det andet til formål at indføre mere tidssvarende regler for at udtage dna-prøver fra sigtede personer med henblik på senere identifikation for at forbedre politiets efterforskningsmuligheder, og skal derfor ses i sammenhæng med bl.a. Naalakkersuisuts strategi mod seksuelle overgreb (2018-2022) ved navn Kiiliisa.

For det tredje har lovforslaget til formål at sikre, at der kan udnævnes en yderligere dommer ved Retten i Grønland, så det i endnu højere grad er muligt at fokusere på kortere sagsbehandlingstider, ligesom Retten i Grønland vil kunne øge indsatsen for at kompetenceudvikle kredsdommere og kredsdommerkandidater. Derudover styrkes mulighederne for midlertidig beskikelse af dommere ved Grønlands Landsret og Retten i Grønland.

Lovforslaget har endeligt til formål at revidere sammensætningen af en række råd og nævn bl.a. for at styrke den samlede opgavevaretagelse og som

følge af, at Kanukoka (De Grønlandske Kommuners Landsforening) blev nedlagt pr. 31. juli 2018.

2. Lovforslagets hovedpunkter

2.1. Gengivelse af forklaringer i kriminalsager

2.1.1. Gældende ret

Efter retsplejelovens § 96, stk. 1, kan justitsministeren fastsætte regler om lydoptagelse af retsmøder. Regler udstedt i medfør af § 96, stk. 1, vil kunne omhandle både civile sager og kriminalsager. Der er dog ikke hjemmel til, at justitsministeren kan fastsætte regler om, at lydoptagelse af retsmøder skal erstatte gengivelse af forklaringer i retsbøgerne, og justitsministeren har i øvrigt endnu ikke fastsat regler i medfør af § 96, stk. 1.

Det følger af retsplejelovens § 98, stk. 2, at der i civil- og kriminalsager optages et kort referat i retsbøgerne af sagens gang og af parter og vidners forklaringer om sagens faktiske omstændigheder. Det følger endvidere af retsplejelovens § 158, stk. 1, at vidneforklaringer under hovedforhandling i civil- og kriminalsager refereres, i det omfang retten bestemmer det. Ved afhøringer i retten i kriminalsager suppleres reglerne af retsplejelovens § 346, stk. 2-4, jf. § 349, stk. 1, og § 457, stk. 2, hvorefter bl.a. det væsentlige indhold af de afgivne forklaringer skal noteres. Særligt vigtige dele af forklaringerne skal så vidt muligt gengives med den afhørtes egne ord.

I medfør af retsplejelovens § 99 skal oplæsning og efter omstændighederne godkendelse af det, der er tilført retsbogen, medmindre andet er fastsat, kun finde sted, når rettens formand af særlige grunde anser det for nødvendigt, enten af egen drift eller i civile sager efter begæring af en part, et vidne eller en syns- eller skønsmand.

Efter retsplejelovens § 102, stk. 4, 3. pkt., gives der efter anmodning fra personer, der er omfattet af § 145, stk. 1, 2 eller 4, udskrift af retsbogen.

Efter retsplejelovens § 141, stk. 5, sendes der i sager, hvor et vidne afgiver forklaring uden for den retskreds, hvor vedkommende har bopæl, udskrift af retsbogen om afhøringen til den ret, der har anmodet om afhøringen. Afsendelsen sker, efter afhøringen er gennemført.

Retsplejelovens § 461, stk. 1, fastlægger, på hvilket sprog en forklaring skal gengives i retsbogen. Ved gengivelse af forklaringer i retsbogen bør det sikres, at gengivelsen er tilstrækkelig udførlig, så landsretten, hvis dommen

måtte blive anket, kan danne sig en opfattelse af, på hvilket grundlag afgørelsen er truffet, jf. § 461, stk. 2.

2.1.2. Justitsministeriets overvejelser og lovforslagets udformning

Der har fra bl.a. Grønlands Landsret og Retten i Grønland været fremsat ønske om, at der for Grønland indføres en ordning med lydoptagelse af forklaringer i kriminalsager, som svarer til den danske ordning om lydoptagelse af forklaringer i straffesager.

De danske regler herom blev gennemført ved lov nr. 652 af 15. juni 2010 om ændring af retsplejeloven (Gengivelse af forklaringer i straffesager og justering af landsdommernormering). Lovændringen byggede på Strafferetsplejeudvalgets betænkning nr. 1513/2010 om optagelse og protokolering af forklaringer i straffesager.

Hensynet bag ordningen er bl.a., at lydoptagelse af forklaringer er en autentisk, entydig og sikker metode til at registrere forklaringer, og at man, så længe optagelsen opbevares, vil kunne gå tilbage og konstatere, hvad der på et givent tidspunkt faktisk blev sagt.

Desuden er hensynet bag ordningen, at lydoptagelse forbedrer vilkårene for retsledelse og retsmøders forløb og medfører en lettelse af processen og arbejdet med efterbehandling af retsbøger mv. i de mange tilfælde, hvor der ikke er behov for en skriftlig gengivelse af forklaringer.

Det er Justitsministeriets opfattelse, at de hensyn, der lå til grund for lovændringen i Danmark i 2010, svarer til de hensyn, der gør sig gældende i forhold til Grønland, og det foreslås derfor at indføre regler for Grønland om en fleksibel ordning med lydoptagelse af forklaringer i kriminalsager og gengivelse af disse i retsbogen.

Det foreslås, at der som udgangspunkt skal ske lydoptagelse af forklaringer, der afgives i kredsretten under hovedforhandlinger. Forklaringer afgivet i andre retsmøder kan lydoptages, hvis rettens formand bestemmer det. Samtidig foreslås det, at retten, hvis der er videooptageudstyr til rådighed, kan vælge at foretage samtidig optagelse af lyd og billede. Det forudsættes, at rettens formand, i de tilfælde, hvor der benyttes tolk til afhøringen, sikrer, at lydoptagelsen af forklaringen både indeholder de stillede spørgsmål, svarene herpå samt oversættelse heraf, hvis der i forvejen anvendes tolk under afhøringen.

Det foreslås endvidere, at i de tilfælde, hvor der sker lyd- eller billedoptagelse af forklaringer, skal indholdet af forklaringen som udgangspunkt ikke optages i retsbogen, og forklaringerne medtages som udgangspunkt kun i dommen i det omfang, det er nødvendigt at gengive forklaringerne i begrundelsen for dommen.

Den sigtede eller tiltalte vil have adgang til at se eller høre en lyd- eller billedoptagelse af en forklaring, medmindre den pågældende ikke har adgang til at gøre sig bekendt med forklaringen. Anklagemyndigheden vil have adgang til at få en kopi af lyd- eller billedoptagelser af forklaringer i sagen. Det samme gælder som udgangspunkt forsvareren.

Med den foreslåede ændring af retsplejelovens § 99 vil der efter dommerens bestemmelse kunne ske oplæsning og godkendelse af rettens gengivelse af en forklaring, når det findes hensigtsmæssigt, og rettens gengivelse af en forklaring (diktatoptagelse) kan ske som supplement til den foreslåede ordning med lydoptagelse af forklaringer i kriminalsager.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger til det danske lovforslag, pkt. 4.3.2, jf. Folketingstidende 2009-2010, A, L 186 som fremsat, s. 12-14.

En sigtet eller tiltalt har som udgangspunkt ret til at forlange udskrift af retsbøgerne efter retsplejelovens § 101.

Med lovforslaget foreslås det, at også et vidne kan få adgang til efter retsmødet at gennemse et protokollat af sin egen forklaring, hvis et sådant skal indføres i retsbogen i medfør af de foreslåede regler.

Retsformandens kan, uanset om lydoptagelse foretages eller ej, bestemme, at der skal ske protokollering i retsmødet med oplæsning og vedståelse af det protokollerede, når det findes hensigtsmæssigt. Det bør dog alene ske rent undtagelsesvis og typisk for særligt udpegede dele af en forklaring. Der bør herved lægges særlig vægt på parternes ønsker.

Der henvises til de almindelige bemærkninger til det danske lovforslag, pkt. 4.3.9, jf. Folketingstidende 2009-2010, A, L 186, som fremsat, s. 17-18.

Det foreslås, at personer, der har mulighed for aktindsigt efter retsplejelovens § 102 (journalister mv.) i indfører i retsbogen vedrørende en forklaring, hvor der er sket lyd- eller billedoptagelse, uden at forklaringen er

optaget i retsbogen, har adgang til at høre optagelsen hos retten, medmindre retten finder det betænkeligt. Det foreslås desuden, at retten under samme betingelser vil kunne tillade, at der mod betaling tilvejebringes en afskrift af en lydoptagelse af en forklaring til brug for meddelelse af aktindsigt til journalister mv. Lyd- eller billedoptagelse vil efter lovforslaget herudover ikke være genstand for aktindsigt.

Det foreslås, at justitsministeren fastsætter tidspunktet for ikrafttræden af reglerne om lyd- og billedoptagelse. Det forudsættes, at loven vil blive sat i kraft fra det tidspunkt, hvor de tekniske forudsætninger for, at der kan ske lyd- og billedoptagelse ved domstolene i Grønland, er til stede.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 12-19 og 23, § 2, stk. 2, samt bemærkningerne hertil.

2.2. Revision af reglerne om legemsundersøgelse

2.2.1. Gældende ret

Udtagelse af biologisk materiale til brug for en dna-analyse – i praksis en blod- eller spytp prøve – er en legemsundersøgelse, jf. retsplejelovens § 401, stk. 2. I medfør af retsplejelovens § 403, stk. 1, må legemsundersøgelse af en sigtet kun foretages, hvis der er begrundet mistanke om, at den pågældende har gjort sig skyldig i en grov lovovertrædelse og indgrebet må antages at være af afgørende betydning for efterforskningen.

For at der kan ske udtalelse af en spytp prøve, skal der for det første være tale om en grov lovovertrædelse (kriminalitetskravet). Grove lovovertrædelser er afgrænset til at være lovovertrædelser, hvor der konkret må forventes en foranstaltning, der efter sanktionsstigemodellen er strengere end bøde, jf. pkt. 4.5.5.2, i forslag til retsplejelov for Grønland, jf. Folketingstidende 2007-2008 (2. samling), tillæg A, side 1341.

Der skal for det andet foreligge en begrundet mistanke (om en grov lovovertrædelse) mod den person, fra hvem der skal udtages en spytp prøve (mistankekravet).

For det tredje skal det antages at være af afgørende betydning for efterforskningen, at der udtages en spytp prøve fra den pågældende (indikationskravet).

Det følger endvidere af retsplejelovens § 403, stk. 3, at legemsundersøgelse, herunder blod- og spytpøver, kun må foretages under medvirken af sundhedspersonale, som tager stilling til, om gennemførelse af indgrebet er sundhedsfagligt forsvarligt under hensyn til den hermed forbundne smerte og risiko samt den undersøgte persons tilstand.

Efter retsplejelovens § 404, stk. 1, træffes afgørelse om legemsundersøgelse af en sigtet i form af sikring af prøver fra legemets ydre og udtagelse af blodprøver af politiet. Beslutning om andre legemsundersøgelser, herunder udtagelse af spytpøver, træffes af retten ved kendelse, medmindre den sigtede meddeler skriftligt samtykke, jf. § 404, stk. 2, jf. stk. 5.

2.2.2. Justitsministeriets overvejelser og lovforslagets udformning

Der har fra Grønlands Politi været fremsat ønske om, at reglerne om legemsundersøgelse i retsplejeloven ændres, således at afgørelser om udtagelse af spytpøver fra en sigtet træffes af politiet, og at udtagelse af bl.a. spyt- og blodprøver kan ske med henblik på senere identifikation.

Der blev gennemført en tilsvarende ændring af de danske regler om legemsundersøgelse ved lov nr. 369 af 24. maj 2005 om ændring af lov om oprettelse af et centralt dna-profilregister og retsplejeloven (Udvidelse af dna-profil-registerets persondel, indikationskrav ved legemsundersøgelse mv.).

Hensynet bag ordningen er – i sammenhæng med Lov om Det Centrale Dna-profil-register, som er sat i kraft for Grønland ved kongelig anordning nr. [XX af XX/XX/2018] – at medvirke til at sikre en relevant udnyttelse af de muligheder, som de kriminaltekniske værktøjer giver for at opklare forbrydelser hurtigt og effektivt ved, at politiet på et tidligere stadie i en efterforskning kan be- eller afkræfte en mistanke mod en person.

Det er Justitsministeriets opfattelse, at de hensyn, der lå til grund for lovændringen i Danmark i 2005, svarer til de hensyn, der gør sig gældende i forhold til Grønland, og at retsplejelovens regler om legemsundersøgelse ikke sikrer Grønlands Politi en optimal og tidssvarende retlig ramme for at kunne opklare kriminalitet så hurtigt og effektivt som muligt. Det gælder særligt i sager om seksuelle overgreb, der allerede er en høj prioritet på Justitsministeriets område og for Naalakkersuisut. Det fremgår bl.a. af Naalakkersuisuts strategi mod seksuelle overgreb (Kiiliisa), at antallet af seksuelle overgreb mod børn og unge for hver fødselsårgang ønskes reduceret. Intentionen er, at 2022 bliver en overgrebsfri årgang.

Det foreslås på den baggrund, at mistankekravet ved legemsundersøgelse i retsplejelovens § 403, stk. 1, nr. 1, justeres ved udtagelse af prøver til brug for registrering af dna-profiler, så der fremadrettet stilles krav om, at den pågældende med rimelig grund er mistænkt for en grov lovovertrædelse.

Justitsministeriet har herved lagt vægt på, at udtagelse af en spytprøve må anses for et indgreb af tilsvarende svag intensitet som et fingeraftryk. Udtagelse af spytprøve opleves næppe som væsentligt mere belastende af den pågældende end optagelse af fingeraftryk. Indgrebets intensitet taler således i sig selv for, at der ikke skal fastsættes et strengere mistankekrav ved udtagelse af spytprøve end ved optagelse af fingeraftryk. Efterforskningsmæssige hensyn taler også for at fastsætte samme mistankekrav som ved fingeraftryk og derved skabe parallelitet mellem betingelserne for at tilvejebringe og registrere henholdsvis fingeraftryk og dna-profiler, så dna-spor kan anvendes som et lige så effektivt efterforskningsmiddel, som fingeraftryk længe har været.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger til det danske lovfor-slag, pkt. 4.1.3, jf. Folketingstidende 2004-2005 (2. samling), tillæg A, side 494-496.

Det foreslås endvidere, at indikationskravet ved legemsundersøgelse efter retsplejelovens § 403, stk. 1, nr. 2, justeres ved udtagelse af prøver til brug for registrering af dna-profiler. Retsplejelovens § 402, stk. 2, om betingel-serne for optagelse af personfotografier og fingeraftryk med henblik på se-nere identifikation udvides således til at omfatte udtagelse af spyt- eller blodprøver.

Justitsministeriet har herved lagt vægt på, at det nuværende indikationskrav efter omstændighederne kan indebære en risiko for, at en gerningsmand – ved at tilstå – kan bringe sig i en situation, hvor indikationskravet ikke er opfyldt, fordi der derved ikke er et hensyn at tage til efterforskningen. Ju-stitsministeriet har endvidere lagt vægt på, at et dna-profil-register er et me-get vigtigt arbejdsredskab for politiet ved opklaring af forbrydelser begået af recidivister.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger til det danske lovfor-slag, pkt. 4.1.4, jf. Folketingstidende 2004-2005 (2. samling), tillæg A, side 496-497.

Desuden foreslås med lovforslaget en overførsel af kompetencen til at træffe beslutning om udtagelse af spytpøver af sigtede fra retten til politiet, ligesom det allerede i dag er tilfældet ved blodprøver. Justitsministeriet har her ved lagt vægt på, at en spytpøve, der foregår ved brug af en vatpind eller lignende, ikke kan antages at være forbundet med mere ubehag for den sigtede end f.eks. udtagelse af en blodprøve, sikring af hår og beføling af huden – formentlig tværtimod. Det er på den baggrund Justitsministeriets opfattelse, at spytpøver kompetencemæssigt bør sidestilles med de nævnte legemsundersøgelser, der er omfattet af § 401, stk. 2.

Af samme grund foreslås det, at politiet får adgang til at foretage spytpøver uden medvirken af sundhedspersonale. Det bemærkes i den forbindelse, at udtagelse af spytpøve ved vatpind eller lignende tilhører en mindre indgribende kategori af legemsundersøgelse end undersøgelse og prøveudtagelse fra anus og vagina samt udtagelse af blodprøve. Det bemærkes endvidere, at Retsmedicinsk Institut tidligere har oplyst over for Justitsministeriet, at der ikke foreligger lægefaglige hensyn, der tilsiger medvirken af en læge ved udtagelse af spytpøver med en vatpind.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 20-22, og bemærkningerne hertil.

2.3. Normering af Retten i Grønland og midlertidig beskikkelse

2.3.1. Gældende ret

Det følger af retsplejelovens § 5, stk. 1, at Retten i Grønland består af en dommer.

Efter retsplejelovens § 22, stk. 1, kan Domstolsstyrelsen meddele midlertidig beskikkelse som dommer ved Retten i Grønland og som landsdommer ved Grønlands Landsret, når det er nødvendigt ved ledighed i stillingen eller ved den faste dommers forfald. Bortset fra tilfælde af forfald på grund af sygdom kan stillingen ikke holdes midlertidigt besat i mere end 1 år, jf. stk. 2.

Det følger af retsplejelovens § 22, stk. 3, at 1-årsfristen kan forlænges i op til 1 år ad gangen, hvis den midlertidige beskikkelse meddeles en udnævnt dommer og skyldes, at dommeren ved Retten i Grønland eller landsdommeren ved Grønlands Landsret udfører et andet offentligt hverv, ganske særlige grunde taler for det og samtykke gives af Højesterets præsident.

Forlængelse af 1-års-fristen kan højst ske for en samlet periode på 3 år, jf. retsplejelovens § 22, stk. 4.

En midlertidig beskikkelse bortfalder, når den ledige stilling besættes, eller forfaldsgrunden ophører med at bestå, jf. retsplejelovens § 22, stk. 5. Dog kan Domstolsstyrelsen efter den samme bestemmelse tilbagekalde beskikkelsen fra et tidligere tidspunkt.

Efter retsplejelovens § 33, stk. 1, finder reglerne i den danske retsplejelovs § 47-50 vedr. dommeres bierhverv, disciplinærfølgning og afsked tilsvarende anvendelse for dommeren ved Retten i Grønland og landsdommeren ved Grønlands Landsret.

Indberetninger om bierhverv skal indgives til Højesterets præsident, der samtidig udøver de beføjelser vedrørende bierhverv og disciplinærmyndighed, der i Danmark tilkommer retspræsidenterne, jf. § 33, stk. 2.

Klager over dommeren ved Retten i Grønland eller landsdommeren ved Grønlands Landsret skal inden for en frist på 4 uger indgives til Højesterets præsident eller – ligesom det er tilfældet for danske dommere – Den Særlige Klageret, jf. § 33, stk. 3.

2.3.2. Justitsministeriets overvejelser og lovforslagets udformning

Der blev med finansloven for 2018 afsat 10 mio. kr. årligt for perioden 2018-2021 til en justitspulje for Grønland som en særlig indsats rettet mod det grønlandske retsvæsen.

Folketingets Finansudvalg har den 30. august 2018 godkendt aktstykke 159 om justitspuljen for Grønland, hvorved der er afsat 3,5 mio. kr. i perioden til ansættelse af en yderligere fast dommer ved Retten i Grønland.

Med lovforslaget foreslås det som led i udmøntningen af justitspuljen at tilvejebringe hjemlen til at udnævne en yderligere dommer ved Retten i Grønland, således at retten normeres til to dommere mod i dag én dommer.

Ansættelsen af en yderligere dommer ved Retten i Grønland vil i endnu højere grad gøre det muligt for Retten i Grønland og kredsretterne at fokusere på kortere sagsbehandlingstider, ligesom Retten i Grønland vil kunne øge

indsatsen for at kompetenceudvikle kredsdommere og kredsdommerkandidater.

Desuden har Domstolsstyrelsen oplyst, at styrelsen er blevet opmærksom på, at mulighederne for midlertidig beskikkelse af dommere i Grønland ikke er tidssvarende. Det har således i perioder vist sig vanskeligt at rekruttere en kvalificeret dommer til Retten i Grønland, og det kan ikke afvises, at der også fremover vil kunne opstå længerevarende vakancer i relation til en af eller begge de foreslåede dommerstillinger.

På den baggrund foreslås en revision af reglerne for midlertidig beskikkelse som dommer ved Retten i Grønland og som landsdommer ved Retten i Grønland.

Det foreslås, at det fortsat – bortset fra tilfælde af forfald på grund af sygdom – som udgangspunkt ikke skal være muligt at holde en stilling som dommer eller landsdommer midlertidig besat i mere end 1 år.

Som noget nyt foreslås det, at 1-årsfristen kan forlænges i op til et år ad gangen, hvis der sker midlertidig beskikkelse i stillingen, og der opnås samtykke til den midlertidige beskikkelse. Det er således ikke længere et krav, at der er tale om beskikkelse af en udnævnt dommer, at dommeren udfører et andet offentligt hverv eller at der foreligger ganske særlige grunde. Forlængelser af 1-årsfristen vil fortsat højst kunne ske for en samlet periode på 3 år.

Reglerne om dommeres bierhverv, disciplinærforfølgning og afsked foreslås opdateret som følge af opnormeringen af Retten i Grønland.

Det foreslås, at den nugældende ordning, hvorefter reglerne i den danske retsplejelovs §§ 47-50 om dommeres bierhverv, disciplinærforfølgning og afsked finder tilsvarende anvendelse for dommeren ved Retten i Grønland og landsdommeren ved Grønlands Landsret, og hvorefter Højesterets præsident udøver de beføjelser vedrørende bierhverv og disciplinærmyndighed, der i Danmark tilkommer retspræsidenterne, videreføres for den administrerende dommer ved Retten i Grønland og landsdommeren ved Grønlands Landsret. For dommeren ved Retten i Grønland foreslås det, at det er den administrerende dommer ved Retten i Grønland, der udøver de beføjelser vedrørende bierhverv og disciplinærmyndighed, der i Danmark tilkommer retspræsidenterne.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 1-5 og 7-11, samt bemærkningerne hertil.

2.4. Sammensætning af råd og nævn

2.4.1. Gældende ret

Det følger af retsplejelovens § 13, stk. 4, at repræsentanter for den grønlandske offentlighed i Dommerudnævnelsesrådet beskikkes af justitsministeren efter indstilling fra henholdsvis Grønlands landsstyre og Kanukoka.

Rådet for Grønlands Retsvæsen varetager koordinationen mellem Grønlands Selvstyre og rigsmyndighederne om kriminal- og retsplejelovgivningen. Herunder udvikler rådet det lovgivningsmæssige grundlag herfor, iværksætter forskning i forbindelse hermed og følger de enkelte retsmyndigheders funktion og uddannelsesbehov, jf. retsplejelovens § 742.

Rådet for Grønlands Retsvæsens medlemskreds er fastsat i retsplejelovens § 743, stk. 1. Det fremgår heraf, at rådet består af 14 medlemmer: landsdommeren i Grønland, dommeren ved Retten i Grønland, politimesteren i Grønland, lederen af kriminalforsorgen i Grønland, en kredsdommer, Kanukoka, en advokat, en forsvarer, en universitetslærer, 2 repræsentanter for Grønlands Selvstyre og repræsentanter for Justitsministeriet, Domstolsstyrelsen og Direktoratet for Kriminalforsorgen.

Det Grønlandske Kriminalpræventive Råd skal virke for forebyggelse af kriminalitet, herunder ved gennemførelse af sikkerhedsfremmende foranstaltninger, ved oplysningsvirksomhed og erfaringsudveksling og ved rådgivning af lokale SSPK-udvalg, jf. retsplejelovens § 744.

Det Grønlandske Kriminalpræventive Råds medlemskreds er fastsat i retsplejelovens § 745, stk. 3. Det fremgår heraf, at rådet sammensættes af 8 medlemmer bestående af repræsentanter for Politimesteren i Grønland, kriminalforsorgen i Grønland, Socialdirektoratet, Sundhedsdirektoratet, Kanukoka og frivillige organisationer, arbejdsgiverorganisationer og lønmodtagerorganisationer i Grønland.

2.4.2. Justitsministeriets overvejelser og lovforslagets udformning

Kanukoka, der er repræsenteret i Rådet for Grønlands Retsvæsen og Det Grønlandske Kriminalpræventive Råd, og som indstiller repræsentanter for

offentligheden til Dommerudnævnelserådet, blev nedlagt pr. 31. juli 2018. Der er derfor behov for at tage stilling, hvordan det sikres, at der i disse råd forsat er repræsentation af personer med indsigt i kommunale anliggender, og hvordan det sikres, at der også fremover kan indstilles repræsentanter for offentligheden til Dommerudnævnelserådet.

Pr. 1. april 2017 blev der desuden udpeget en landsforsvarer for Grønland, der har til opgave at varetage hensynet til et effektivt forsvarer i kriminalsager, bl.a. ved at uddanne, rådgive og føre tilsyn med forsvarerne.

I lyset heraf har Rådet for Grønlands Retsvæsen på rådsmødet i 2018 bl.a. drøftet, om der er behov for at foretage justeringer af rådets medlemskreds. Rådet har i den forbindelse overvejet, om rådet fortsat er sammensat på en måde, der sikrer de bedst mulige forudsætninger for, at rådet kan varetage sine opgaver med at koordinere samarbejdet mellem Grønlands Selvstyre og rigsmyndighederne om kriminal- og retsplejelovgivningen, herunder udvikle det lovgivningsmæssige grundlag herfor, iværksætte forskning i forbindelse hermed og følge de enkelte retsmyndigheders funktion og uddannelsesbehov.

Det er Rådets vurdering, at det fortsat er relevant, at et af rådets medlemmer har særlig indsigt i kommunale anliggender. Det skyldes den nære sammenhæng, der er mellem det sociale område og de områder, som rigsmyndighederne administrerer, f.eks. i forhold til forebyggelse af kriminalitet og fuldbyrdelse af foranstaltninger.

På den baggrund foreslås det, at Kanukoka som en konsekvens af nedlæggelsen udgår som medlem af rådet, og at antallet af repræsentanter fra Grønlands Selvstyre øges fra to til tre, idet det forudsættes, at det yderligere medlem, som Grønlands Selvstyre skal udpege, har særlig indsigt i kommunale anliggender.

Det er desuden rådets vurdering, at rådets medlemskreds bør udvides med landsforsvareren for Grønland, således at det også sikres, at den viden, som landsforsvareren opnår som led i sit embede, inddrages i rådets arbejde, og at rådet bibringes de bedst mulige forudsætninger for, at rådet kan varetage sine opgaver i relation til landsforsvarerembedet.

Endelig har rådet vurderet, at rådets medlemskreds bør udvides med en repræsentant for henholdsvis Rigsadvokaten og Rigspolitiet. Herved vil hele Justitsministeriets topledelse være repræsenteret i rådet, hvilket sikrer det

bedst mulige vidensgrundlag i rådet og de bedst mulige rammer for opfølgning på rådets arbejde.

Lovforslaget er udformet på baggrund af drøftelserne i rådet.

Medlemskredsen af Det Grønlandske Kriminalpræventive Råd foreslås ændret, således at rådet – udover at bestå af politimesteren i Grønland, kriminalforsorgen i Grønland, frivillige organisationer, arbejdsgiverorganisationer og lønmodtagerorganisationer i Grønland – kommer til at bestå af tre repræsentanter for Grønlands Selvstyre. Det forudsættes, at en af repræsentanterne har særlig indsigt i socialområdet, en af repræsentanterne har særlig indsigt i sundhedsområdet og at en af repræsentanterne har særlig indsigt i kommunale anliggender.

I relation til Kanukokas mandat til at indstille repræsentanter for den grønlandske offentlighed til Dommerudnævnelsesrådet foreslås det, at begge repræsentanter herfor beskikkes af justitsministeren efter indstilling fra Departementet for Sociale Anliggender og Justitsområdet.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 6 og 24-25, samt bemærkningerne her til.

3. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

[...]

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.

Lovforslaget har ingen økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.

5. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ingen administrative konsekvenser for borgerne.

6. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

7. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter.

8. Hørte myndigheder og organisationer mv.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 16. november 2018 til den 14. december 2018 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer mv.:

Højesteret, Østre Landsret, Vestre Landsret, Grønlands Landsret, Retten i Grønland, Domstolsstyrelsen, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, Politimesteren i Grønland, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Kredsdommerforeningen, Foreningen af Offentlige Anklagere, Politiforbundet, Grønlands Politiforening, Advokatrådet, Danske Advokater, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Grønlandske Advokater, Forsvarerforeningen i Grønland, Landsforsvareren for Grønland, Institut for Menneskerettigheder og Retspolitisk Forening.

Derudover har et udkast til lovforslag været forelagt Grønlands Selvstyre til udtalelse.

9. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Merudgifter som følge af lovforslagets bestemmelser om revision af reglerne om legemsundersøgelse og opnormering af Retten i Grønland vil blive afholdt inden for politiets ramme og rammerne for ju-

		stitspuljen for Grønland.
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter.	
Er i strid med de fem principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering	Ja	Nej X

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1 og nr. 2

Retten i Grønland består af én dommer, der fungerer som dommer for retten, har en række ledelsesmæssige beføjelser og er medlem af Dommerrådet. Det drejer sig om de beføjelser mv., der er omfattet af retsplejelovens § 3, stk. 2, § 5, stk. 3, § 9, stk. 2, § 11, stk. 1 og 2, § 16, stk. 1, § 18, stk. 3, § 19, § 20, stk. 1, § 23, stk. 3, § 27, stk. 2, § 28, stk. 1, § 29, stk. 2, § 35, stk. 2 og 3, § 38, stk. 1, § 67, stk. 2, § 68, stk. 1, § 85, stk. 2, og § 659. Endvidere drejer det sig om de beføjelser mv., der er omfattet af retsplejelovens § 4, stk. 2, § 17, stk. 4, § 20, stk. 3 og 8, § 26, stk. 3, § 28, stk. 3, § 29, stk. 1, § 66, stk. 1, § 69, § 71 og § 668.

Med lovforslagets § 1, nr. 3, foreslås det, at Retten i Grønland opnormeres, så den kommer til at bestå af to dommere, hvoraf en skal være administre-

rende dommer. Der skal derfor tages stilling til fordelingen af opgaverne mellem den administrerende dommer og dommeren ved Retten i Grønland.

Med lovforslagets § 1, nr. 1 og 2, foreslås, at den administrerende dommer vil varetage de ledelsesmæssige opgaver, som i dag løses af dommeren ved Retten i Grønland. Det foreslås desuden, at den administrerende dommer ved Retten i Grønland skal være medlem af Dommerrådet, jf. retsplejelovens § 10.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 3

Efter retsplejelovens § 5, stk. 1, består Retten i Grønland af en dommer, som udnævnes af kongen.

Det følger af den foreslåede § 1, nr. 3, at Retten i Grønland fremover vil bestå af to dommere, heraf en administrerende dommer. Begge dommere skal udpeges ved kongelige udnævnelse, jf. retsplejelovens § 13.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 4

Efter retsplejelovens § 12, stk. 2, og § 58 skal dommeren ved Retten i Grønland forestå uddannelsen af kredsdommere og yde vejledning til kredsretterne.

Dommeren ved Retten i Grønland kan efter retsplejelovens § 269 under visse omstændigheder henvise behandlingen af sager om skifte af konkursbo til en dansk skifteret.

Efter retsplejelovens § 273, stk. 4, kan dommeren ved Retten i Grønland henvise visse sager om faderskab og fastsættelse af bidrag til børn til behandling ved en anden ret, hvis det må antages at forenkle eller fremskynde sagens behandling.

Med lovforslagets § 1, nr. 3, foreslås det, at Retten i Grønland opnormeres, så den kommer til at bestå af to dommere, hvoraf en skal være administrerende dommer. Der skal derfor tages stilling til fordelingen af opgaverne

mellem den administrerende dommer og dommeren ved Retten i Grønland.

Med lovforslagets § 1, nr. 4, foreslås, at det er op til den administrerende dommer at beslutte, hvilken af dommerne ved Retten i Grønland der skal forestå uddannelsen af kredsdommere og yde vejledning til kredsretterne, herunder om begge dommere skal varetage disse opgaver.

Det foreslås også, at begge dommere skal kunne henvise sager om skifte af konkursbo til behandling ved en dansk skifteret. Det foreslås endelig, at begge dommere vil kunne henvise sager om faderskab og fastsættelse af bidrag til børn til en anden ret efter bestemmelsen i retsplejelovens § 273, stk. 4.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 5

Efter retsplejelovens § 13, stk. 1, skal dommeren ved Retten i Grønland have bestået en juridisk kandidateksamen.

Den foreslåede ændring af bestemmelsen i lovforslagets § 1, nr. 5, er en konsekvens af den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 1, nr. 3, om opnormering af Retten i Grønland, og indebærer at begge dommere ved Retten i Grønland skal have bestået juridisk kandidateksamen.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 6

Efter retsplejelovens § 13, stk. 3, skal Dommerudnævnelsesrådets behandling af sager om besættelse af stillinger som dommer ved Retten i Grønland eller som landsdommer ved Grønlands Landsret ske med medvirken af 2 repræsentanter for den grønlandske offentlighed i stedet for de danske offentlighedsrepræsentanter.

Efter retsplejelovens § 13, stk. 4, skal repræsentanterne for den grønlandske offentlighed beskikkes af justitsministeren efter indstilling fra henholdsvis Grønlands landsstyre og Kanukoka (De Grønlandske Kommuners Landsforening).

Efter den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 1, nr. 6, vil beskikkelse af repræsentanterne for den grønlandske offentlighed for begges vedkommende ske efter indstilling fra Grønlands landsstyre. Det forudsættes, at den ene repræsentant har særlig indsigt i kommunale anliggender.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.4 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 7

Efter retsplejelovens § 22, stk. 1, kan Domstolsstyrelsen meddele midlertidig beskikkelse som dommer ved Retten i Grønland og som landsdommer ved Grønlands Landsret, når det er nødvendigt ved ledighed i stillingen eller ved den faste dommers forfald.

Den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 1, nr. 7, er en konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 3, om opnormering af Retten i Grønland, og indebærer, at Domstolsstyrelsen vil kunne meddele midlertidig beskikkelse i forhold til begge dommerstillinger ved Retten i Grønland.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 8

Efter retsplejelovens § 22, stk. 1, kan Domstolsstyrelsen meddele midlertidig beskikkelse som dommer ved Retten i Grønland og som landsdommer ved Grønlands Landsret, når det er nødvendigt ved ledighed i stillingen eller ved den faste dommers forfald. Bortset fra tilfælde af forfald på grund af sygdom kan stillingen ikke holdes midlertidigt besat i mere end 1 år, jf. stk. 2.

Hvis den midlertidige beskikkelse skyldes, at dommeren udfører et andet offentligt hverv, kan 1-årsfristen dog forlænges i op til 1 år ad gangen på betingelse af, at ganske særlige grunde taler for det, at samtykke gives af Højesterets præsident og at en udnævnt dommer midlertidigt beskikkes i stillingen, jf. retsplejelovens § 22, stk. 3.

Forlængelse af 1-årsfristen kan højst ske for en samlet periode på 3 år, jf. retsplejelovens § 22, stk. 4.

En midlertidig beskikkelse bortfalder, når den ledige stilling besættes, eller forfaldsgrunden ophører med at bestå, jf. retsplejelovens § 22, stk. 5. Dog kan Domstolsstyrelsen tilbagekalde beskikkelsen fra et tidligere tidspunkt.

Med lovforslagets § 1, nr. 8, foreslås det, at 1-årsfristen kan forlænges i op til 1 år ad gangen, hvis der i medfør af bestemmelsen opnås samtykke til den midlertidige beskikkelse. Forlængelser af 1-årsfristen kan fortsat højst ske for en samlet periode på 3 år, jf. retsplejelovens § 22, stk. 4.

Bortset fra tilfælde af forfald på grund af sygdom vil det som udgangspunkt fortsat ikke være muligt at holde en stilling som dommer eller landsdommer midlertidig besat i mere end 1 år.

Det forudsættes således, at der alene sker midlertidig beskikkelse, hvis det anses for nødvendigt. Det vil bero på en konkret vurdering, om der er grundlag for en midlertidig beskikkelse. Ved ledighed i stillingen må det bl.a. indgå, hvor mange gange de ledige stilling har været slået op, og om stillingen har været slået op i relevante medier og partaler i Grønland og i Danmark.

Det foreslås, at samtykke for dommeren ved Retten i Grønlands vedkommende skal gives af den administrerende dommer ved Retten i Grønland, for den administrerende dommer ved Retten i Grønlands vedkommende skal samtykke gives af landsdommeren ved Grønlands Landsret og for landsdommeren ved Grønlands Landsrets vedkommende skal samtykke gives af Højesterets præsident.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 9

Efter retsplejelovens § 24 kan Højesterets præsident beskikke en sættestoddommer, hvis dommeren ved Retten i Grønland er inhabil.

Lovforslagets § 1, nr. 9, er en konsekvens af den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 1, nr. 3, om en opnormering af Retten i Grønland fra en til to dommere, og indebærer, at Højesterets præsident vil kunne beskikke en sættestoddommer i forhold til begge dommerstillinger ved Retten i Grønland.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 10

Det følger af retsplejelovens § 33, stk. 1, at den danske retsplejelovs regler om bierhverv, disciplinærforfølgning, suspension og afskedigelse i §§ 47-50 finder anvendelse på dommeren ved Retten i Grønland og landsdommeren ved Grønlands Landsret.

Efter retsplejelovens § 33, stk. 2, skal indberetning om bierhverv indgives til Højesterets præsident, som udøver de beføjelser vedrørende bierhverv og disciplinærmyndighed, der tilkommer retspræsidenter efter den danske retsplejelov.

I medfør af retsplejelovens § 33, stk. 3, skal klage over dommeren ved Retten i Grønland og landsdommeren ved Grønlands Landsret indgives til Højesterets præsident eller til Den Særlige Klageret, senest 4 uger efter at klageren er blevet bekendt med det forhold, som giver anledning til klagen.

Den foreslåede nyaffattelse af bestemmelsen i lovforslagets § 1, nr. 10, er en konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 3, om en opnormering af Retten i Grønland.

Der er for landsdommeren ved Grønlands Landsret tale om en videreførelse af gældende ret.

For den administrerende dommer ved Retten i Grønland er der tale om en videreførelse af den ordning, der i dag gælder for dommeren ved Retten i Grønland.

For dommeren ved Retten i Grønland foreslås det, at det – i overensstemmelse med principperne i den danske retsplejelov – er den administrerende dommer ved Retten i Grønland, der varetager de beføjelser vedrørende bierhverv og disciplinærmyndighed, der i Danmark tilkommer retspræsidenterne.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 11

Efter retsplejelovens § 56, stk. 5, kan dommeren ved Retten i Grønland nægte at modtage en henvist sag, som ikke opfylder betingelserne i § 56,

stk. 1, for, hvornår kredsdommeren skal henvise en sag til behandling ved Retten i Grønland.

Med lovforslagets § 1, nr. 3, foreslås det, at Retten i Grønland opnormeres, så den kommer til at bestå af to dommere, hvoraf en skal være administrerende dommer. Der skal derfor tages stilling til fordelingen af opgaverne mellem den administrerende dommer og dommeren ved Retten i Grønland.

Med lovforslagets § 1, nr. 11, foreslås, at begge dommere ved Retten i Grønland vil kunne nægte at modtage en henvist sag, som ikke opfylder betingelserne i § 56, stk. 1.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 12

Efter retsplejelovens § 96, stk. 1, 2. pkt., kan justitsministeren fastsætte regler om lydoptagelse af retsmøder. Bestemmelsen gælder både civile sager og kriminalsager.

Idet der med dette lovforslag foreslås at fastsætte bestemmelser om lydoptagelse af retsmøder i kriminalsager i retsplejeloven, foreslås det med lovforslagets § 1, nr. 12, at ændre bestemmelsen således, at justitsministeren fremover vil kunne fastsætte regler om lydoptagelse af retsmøder i civile sager.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 13

Efter retsplejelovens § 98, stk. 2, skal der i retsbogen optages et kort referat af sagens gang og af parter og vidners forklaring om sagens faktiske omstændigheder.

Den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 1, nr. 13, skal tydeliggøre, at der ikke i alle tilfælde skal ske gengivelse af forklaringer i retsbogen, når der i kriminalsager foretages billed- eller lydoptagelse i medfør af den foreslåede § 310 a.

Der er ikke tilsigtet nogen ændring af retsbogens indhold i situationer, hvor der efter de foreslåede regler skal ske gengivelse af en forklaring i retsbogen.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger og bemærkningerne til § 1, nr. 18.

Til nr. 14

Det følger af retsplejelovens § 99, at det, der er skrevet i retsbogen, medmindre andet er fastsat, kun oplæses og efter omstændighederne godkendes, når retsformanden af særlige grunde anser det for nødvendigt enten af egen drift eller i civile sager efter anmodning fra en part, et vidne eller en syns- og skønsmand.

Med lovforslagets § 1, nr. 14, foreslås det, at oplæsning og efter omstændighederne godkendelse af rettens gengivelse af en forklaring kun vil skulle finde sted, når rettens formand finder det hensigtsmæssigt. Bestemmelsen forudsættes anvendt i begrænset omfang og typisk for særligt påpegede dele af en forklaring. Bestemmelsen vil f.eks. kunne anvendes i forhold til forklaringer i sager, hvor et vidne ikke kan forventes at ville kunne afgive forklaring under behandling af ankesagen, fordi den pågældende ikke længere er i Grønland. Bestemmelsen vil også kunne tænkes anvendt i tilfælde, hvor retsformanden finder det nødvendigt at få tydeliggjort, hvad der forklares på et væsentligt punkt.

Det forudsættes, at der ved anvendelse den foreslåede bestemmelse lægges særlig vægt på parternes ønsker.

Oplæsning og godkendelse vil kunne ske i tilfælde, hvor der foretages traditionel protokollering. Der vil endvidere kunne ske oplæsning og godkendelse i tilfælde, hvor der sker lydoptagelse af forklaringen eller gengivelsen af forklaringen efter de foreslåede bestemmelser i § 310 a og § 310 d, selvom forklaringen ikke optages i retsbogen. Vedståelse i forbindelse med lydoptagelse af en forklaring vil eventuelt kunne ske ved, at retten sammenfatter det sagte med en formulering, som den afhørte finder dækkende, og derpå spørger, om den afhørte kan vedstå formuleringen.

Der tilsigtes ingen ændring af retstilstanden for civile sager som følge af den foreslåede bestemmelse.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 15

Efter retsplejelovens § 102, stk. 4, 3. pkt., kan redaktører og journalister m.fl. ved medier omfattet af mediansvarsloven gennemse retsbogen, herunder også dommen, på rettens kontor, når retsbogen er renskrevet. Det gælder dog ikke i tilfælde, hvor retsmødet er holdt eller forklaring er afgivet helt eller delvis for lukkede døre, medmindre dørlukning alene er bestemt af hensyn til ro og orden i retslokalet, ligesom bestemmelsen undtager ægteskabssager, forældremyndighedssager mv. Der kan først gives aktindsigt, når den pågældende sag er afsluttet.

Den foreslåede ændring i lovforslagets § 1, nr. 15, skal ses i sammenhæng med den foreslåede bestemmelse i § 310 c, stk. 3, hvorefter der i visse tilfælde mod betaling kan udfærdiges afskrifter af lydoptagelser af forklaringer til brug for meddelelse af aktindsigt efter § 102.

Hvis retten tillader, at der udfærdiges en afskrift, vil spørgsmålet om aktindsigt heri for personer omfattet af retsplejelovens § 145, stk. 1, 2 eller 4 (redaktører og journalister m.fl. ved medier omfattet af mediansvarsloven), skulle afgøres efter § 102, stk. 4, som ændret ved dette lovforslag. Endvidere finder bestemmelserne i § 102, stk. 6-8, tilsvarende anvendelse. Det følger af § 102, stk. 6, at dokumenter og kopier, der gives adgang til i medfør af bl.a. stk. 4, ikke må være tilgængelige for andre end massemediets journalister og redaktionsmedarbejdere og kun må bruges til støtte for journalistisk og redaktionelt arbejde. Overtrædelse heraf kan efter § 102, stk. 8, foranstaltes med bøde.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 16

Efter retsplejelovens § 141, stk. 5, skal der foretages subsidiære afhøringer, når betingelserne i stk. 2-4 ikke er opfyldt. Vidnet skal i så fald indkaldes til den kredsret, i hvis retskreds vidnet bor. Vidnet kan dog anmode om at blive indkaldt til en anden ret. Efter afhøringen er gennemført, sendes en udskrift af retsbogen om afhøringen til den ret, der har anmodet om afhøringen.

Det foreslås i lovforslagets § 1, nr. 16, at en eventuel lydoptagelse af de subsidiære afhøringer i medfør af den foreslåede § 310 a, kan sendes til den anmodende ret i stedet for en retsbog. I de tilfælde, hvor der foreligger både

en lydoptagelse og en retsbog af forklaringen, forslås det, at både lydoptagelsen og retsbogen vil kunne sendes til den anmodende ret.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger og bemærkningerne til § 1, nr. 18.

Til nr. 17

Efter retsplejelovens § 158, stk. 1, skal vidneforklaringer under hovedforhandling refereres i retsbogen, i det omfang retten bestemmer.

Det foreslås med lovforslagets § 1, nr. 17, at tydeliggøre, at der ikke i alle tilfælde skal ske gengivelse af forklaringer i retsbogen, når der i kriminalsager foretages billed- eller lydoptagelse i medfør af den foreslåede § 310 a.

Der er ikke tilsigtet nogen ændring af retsbogens indhold i situationer, hvor der efter de foreslåede regler skal ske gengivelse af en forklaring i retsbogen.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger og bemærkningerne til § 1, nr. 18.

Til nr. 18

Til § 310 a

Den foreslåede bestemmelse, som er ny, har til formål at indføre en almindelig ordning med billed- eller lydoptagelse af forklaringer afgivet under retsmøder i kriminalsager.

Det foreslås i *stk. 1*, at der som udgangspunkt skal foretages lydoptagelse af forklaringer, der i kredsretten afgives under hovedforhandling i kriminalsager.

Efter forslaget til *stk. 2* kan rettens formand bestemme, at der ikke skal ske lydoptagelse af en forklaring afgivet i et retsmøde som nævnt i den foreslåede *stk. 1*.

Der opstilles ikke faste kriterier for, hvornår rettens formand kan beslutte at undlade at lydoptage, og det vil således bero på retsformandens skøn. Det vil f.eks. kunne ske i tilfælde, hvor der er tekniske problemer med udstyret

til optagelse, af hensyn til et vidne mv., hvor anke må forudses, eller sagens omfang eller tidsmæssige udstrækning gør det hensigtsmæssigt at følge den hidtidige ordning.

Efter den foreslåede *stk. 3*, kan rettens formand bestemme, at der skal ske lydoptagelse af en forklaring afgivet i andre retsmøder end hovedforhandling i kriminalsager. Der er tale om en fakultativ adgang for retten til i kriminalsager at foretage lydoptagelse af forklaringer afgivet i andre retsmøder end de, der er nævnt i *stk. 1*. Det vil således bero på retsformandens skøn, om sådanne forklaringer skal billed- eller lydoptages.

Efter den foreslåede *stk. 4* vil rettens formand kunne bestemme, at der ved lydoptagelse efter *stk. 1* og *3* tillige optages billede. Det vil bero på retsformandens bestemmelse, om det vil være hensigtsmæssigt at foretage billedoptagelse. Det vil f.eks. kunne være tilfældet, hvis en part anmoder om det med henblik på eventuel efterfølgende afspilning af optagelsen i senere retsmøder. Om en foretaget videooptagelse i det konkrete tilfælde kan og bør anvendes som bevis, vil afhænge af sædvanlige bevisretlige synspunkter.

Billed- eller lydoptagelser af forklaringer, der er afgivet før hovedforhandlingen, vil kunne anvendes som bevis under hovedforhandlingen i samme omfang som indførsler i retsbøgerne vedrørende sådanne forklaringer, jf. herved retsplejelovens § 467, *stk. 2-4*. På samme måde vil afspilning kunne ske under anke i de tilfælde, hvor dokumentation kan ske, herunder af forklaringer, der er afgivet i første instans.

Det er ikke hensigten, at afspilning af billed- eller lydoptagelse i noget større omfang skal erstatte den hidtidige form for dokumentation eller den umiddelbare bevisførelse i kriminalsager. Der bør ved anvendelsen af de gældende regler om dokumentation tages hensyn til den særlige karakter af en bevisførelse i form af afspilning af en billedoptagelse, der må antages at have væsentlig større virkning end oplæsning af et protokollat.

Retsformandens bestemmelse om, hvorvidt lydoptagelse skal undlades, og hvorvidt der skal ske lydoptagelse, er judicielle afgørelser, der som udgangspunkt ikke kan kæres, når der er tale om beslutninger, der træffes under hovedforhandlingen eller dennes forberedelse, jf. retsplejelovens § 566, *stk. 3*. Det samme gør sig gældende for retsformandens bestemmelse om, at der ved lydoptagelse tillige optages billede.

De foreslåede bestemmelser om lydoptagelse af forklaringer og om protokollering, når der foretages lydoptagelse, vil kunne kombineres efter et skøn over, hvad der er hensigtsmæssigt.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 310 b

Den foreslåede bestemmelse, som er ny, har til formål at fastsætte, i hvilke tilfælde der skal ske protokollering af forklaringer, der er billed- eller lydoptaget i medfør af de foreslåede bestemmelser i § 310 a, stk. 1 og 3.

Det foreslås i *stk. 1*, at i tilfælde, hvor retten har foretaget billed- eller lydoptagelse af en forklaring, skal indholdet af forklaringen kun optages i retsbogen, hvis (1) rettens formand bestemmer det, (2) sigtede, tiltalte, forsvareren eller anklagemyndigheden anmoder om det, (3) en dom ankes, et spørgsmål i sagen indbringes for højere ret, eller der indgives ansøgning til Procesbevillingsnævnet, eller (4) der gives aktindsigt i medfør af § 101 i indførsler i retsbogen vedrørende en forklaring.

Som udgangspunkt skal en forklaring således ikke gengives i retsbogen, hvis der foretages billed- eller lydoptagelse af forklaringen.

Efter den foreslåede *stk. 1, nr. 1*, optages indholdet af forklaringen i retsbogen, hvis rettens formand bestemmer det. Der er tale om en fakultativ adgang for rettens formand til konkret at beslutte, at en eller flere forklaringer eller dele heraf eller alle forklaringer i en bestemt sag skal protokolleres i retsbogen, selv om der også sker billed- eller lydoptagelse af forklaringen. Det vil bero på retsformandens skøn, om sagens karakter taler herfor. Retsformandens beslutning om, hvorvidt der skal ske protokollering efter den foreslåede *stk. 1, nr. 1*, er en juridisk afgørelse, der som udgangspunkt ikke kan kæres, jf. retsplejelovens § 566, stk. 3.

Det foreslås i *stk. 1, nr. 2*, at forsvareren og anklagemyndigheden hver især kan forlange indholdet af en forklaring optaget i retsbogen. Den tiltalte eller sigtede vil også kunne forlange indholdet af en forklaring optaget i retsbogen. En anmodning fra sigtede, tiltalte, forsvareren eller anklagemyndigheden behøver ikke at være begrundet.

Det forudsættes, at retsbogen i sådanne tilfælde udfærdiges og sendes til parterne snarest muligt.

Efter forslaget til *stk. 1, nr. 3*, vil indholdet af forklaringerne i en sag også skulle optages i retsbogen, hvis en dom ankes, et spørgsmål i sagen indbringes for højere ret, eller der indgives ansøgning til Procesbevillingsnævnet.

I ankesager skal retsbogen – uden der foreligger en anmodning – indsendes til Grønlands Landsret snarest muligt efter, retten har fået meddelelse om anken. Samtidig skal en kopi af retsbogen sendes til forsvareren og anklagemyndigheden.

Det samme vil gøre sig gældende, hvis en beslutning kæres til højere ret og i tilfælde, hvor indbringelse af spørgsmål for højere ret sker på anden måde end ved kære, f.eks. ved anmodning om genoptagelse, eller der indgives ansøgning til Procesbevillingsnævnet om anketilladelse. Afgørende for, om en forklaring skal optages i retsbogen, er, om den har en naturlig sammenhæng med afgørelsen, herunder f.eks. hvor forklaringer afgives med henblik på at der kan træffes beslutning efter en mundtlig forhandling.

Der er ikke tilsigtet nogen ændring af retsbogens indhold i situationer, hvor der efter de foreslåede regler skal ske gengivelse af en forklaring i retsbogen.

Det foreslås i *stk. 1, nr. 4*, at indholdet af en forklaring skal optages i retsbogen ved meddelelse af aktindsigt i medfør af retsplejelovens § 101 i indførsler i retsbogen vedrørende forklaringen. Efter § 101 kan parterne og andre, som har en retlig interesse deri, uden for de tilfælde, hvor der i retsplejeloven er truffet særlig bestemmelse herom, forlange en udskrift af retsbøgerne samt af de øvrige fremlagte dokumenter, som beror hos retten. I kriminalsager gælder retten til aktindsigt for andre end parterne dog først, når sagen er endt.

Hvis der anmodes om aktindsigt i medfør af § 101 i indførsler i retsbogen vedrørende nærmere angivne forklaringer, skal retten optage et kort referat af parter og vidners forklaringen om sagens faktiske omstændigheder i retsbogen, hvis den pågældende vil have ret til aktindsigt i en sådan retsbogsindførelse.

Med hensyn til aktindsigt i domme eller retsbøger efter andre bestemmelser vil det efter lovforslaget være sådan, at aktindsigt giver adgang til dommen eller retsbogen i den form, den har – dvs. uden gengivelse af forklaringerne.

Bestemmelsen suppleres af de foreslåede bestemmelser i retsplejelovens § 310 c, stk. 2, om adgangen til i visse tilfælde at høre rettens optagelse af en forklaring og § 310 c, stk. 3, om adgangen til i visse tilfælde mod betaling at få udfærdiget en afskrift af en optaget forklaring.

Det foreslås i *stk. 2*, at hvor en forklaring optages i retsbogen efter *stk. 1*, anses retsbogens gengivelse heraf som et bilag til en eventuel dom i sagen. Det forudsættes, at det – også i relation til aktindsigt – alene er gengivelse i retsbogen af forklaringer, som angår dommen, der skal anses som et bilag til dommen.

Det foreslås i *stk. 3*, at vidner og syns- og skønsmænd, hvis forklaring er blevet gengivet i retsbogen, skal have adgang til at gennemse gengivelsen af forklaringen. Bestemmelsen omfatter alle tilfælde, hvor der i kriminalsager sker protokollering af forklaringen i retsbogen, herunder hvor det sker efter forslaget til retsplejelovens § 310 b, stk. 1, nr. 1-4.

Det forudsættes, at det først er efter retsmødet, at vidner og syns- og skønsmænd skal have adgang til at gennemse gengivelsen af forklaringen i retsbogen, idet en retsbog sædvanligvis først vil blive udfærdiget efter retsmødet.

Vidner og syns- og skønsmænd har alene adgang til at gennemse gengivelsen af forklaringen og har således ikke efter bestemmelsen krav på at få udleveret en udskrift af gengivelsen af forklaringen.

Hvis vidnet eller syns- og skønsmanden har kommentarer eller indsigelser til protokollatet, vil det være op til retten at vurdere, om det giver anledning til, at retsbogen berigtiges.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 310 c

Den foreslåede bestemmelse, som er ny, vedrører adgangen til rettens billed- eller lydoptagelse af forklaringer.

Det foreslås i *stk. 1, 1. pkt.*, at en sigtet eller tiltalt skal have adgang til at se eller høre en billed- eller lydoptagelse af en forklaring, medmindre sigtede eller tiltalte ikke har adgang til at gøre sig bekendt med forklaringen.

Det skal afgøres efter retsplejelovens gældende regler, om en sigtet eller tiltalt ikke har adgang til at gøre sig bekendt med forklaringen, og af den grund heller ikke har adgang til at se eller høre en optagelse af forklaringen, jf. herved retsplejelovens §§ 344 og 458.

For forsvarerens vedkommende finder den nugældende bestemmelse i retsplejelovens § 340 anvendelse.

I tilfælde, hvor rettens formand i medfør af § 458, stk. 1, har besluttet, at tiltalte skal forlade retslokalet, mens et vidne eller en medtiltalt afhøres, vil retten kunne tillade, at tiltalte efterfølgende ser eller hører billed- eller lydoptagelsen med henblik på, at tiltalte gøres bekendt med indholdet af forklaringen, jf. § 458, stk. 2. Retten kan dog også bestemme, at tiltalte på anden måde skal oplyses om indholdet af forklaringen, f.eks. ved at retten gengiver forklaringen, hvis det af hensyn til vidnet eller medtiltalte må anses for betænkeligt at lade tiltalte se eller høre optagelsen af forklaringen.

Udtrykkene ”tiltalte” og ”sigtede” omfatter personer, der på det tidspunkt, hvor forklaringen blev afgivet, var henholdsvis tiltalt eller sigtet i sagen. Det er uden betydning, om den pågældende er tiltalt eller sigtet på det tidspunkt, hvor der anmodes om adgang til at se eller høre optagelsen, eller om den pågældende i mellemtiden er blevet domfældt eller frifundet.

Det foreslås i *stk. 1, 2. pkt.*, at den sigtede eller tiltalte kan se eller høre billed- eller lydoptagelsen hos retten eller forsvareren. Forsvareren kan således få udleveret en kopi af billed- eller lydoptagelsen og må lade tiltalte eller sigtede se eller høre optagelsen. Forsvareren må derimod ikke overlade en kopi af optagelsen til tiltalte, sigtede eller andre. Tiltalte kan endvidere se eller høre optagelsen hos retten, hvilket normalt kun vil være relevant, hvis tiltalte ikke har en forsvarer.

Det forudsættes, at anklagemyndigheden efter anmodning skal have udleveret en kopi af billed- eller lydoptagelsen i overensstemmelse med praksis på retsplejelovens område med hensyn til anklagemyndighedens adgang til at få kopi af retsbogstilførsler, sagens dokumenter mv.

Det foreslås i *stk. 2*, at den, der efter retsplejelovens § 102 kan gives aktindsigt i indførsler i retsbogen vedrørende en forklaring, der er lydoptaget efter § 310 a uden at være optaget i retsbogen, kan høre optagelsen hos retten, medmindre retten finder det betænkeligt.

Den foreslåede bestemmelse omfatter kun tilfælde, hvor der kan gives aktindsigt i retsbøger i medfør af retsplejelovens § 102, stk. 4. Derimod omfatter den foreslåede bestemmelse ikke aktindsigt efter retsplejelovens § 101 om retlig interesse, da der i disse tilfælde efter den foreslåede bestemmelse i § 310 b, stk. 1, nr. 4, er krav på optagelse af en forklaring i retsbogen.

Efter § 102, stk. 4, udleverer retten efter anmodning udskrift af retsbogen (samt afskrifter som nævnt i § 310 c, stk. 3,) til personer omfattet af § 145, stk. 1, 2 eller 4 (redaktionelle medarbejdere). Hvis retsmødet er holdt for lukkede døre, kan udlevering kun ske, hvis dørlukning alene er sket af hensyn til ro og orden i retslokalet.

Der er efter bestemmelsen alene adgang til at høre lydsiden af optagelsen. Derimod er der ikke adgang til at se en eventuel billedside af optagelsen.

Det er en betingelse, at der ikke i forvejen foreligger en udskrift af den pågældende forklaring. Er det tilfældet, vil der således kunne gives aktindsigt i retsbogen. Derudover er det en betingelse, at der efter reglerne om aktindsigt i retsplejelovens § 102 kan gives indsigt i den forklaring, der er gengivet på lydoptagelsen. Endelig er det en betingelse, at retten ikke finder, at det er betænkeligt, at den pågældende hører lydoptagelsen af forklaringen.

Det vil bero på en konkret vurdering i hver enkelt sag, hvorvidt det er betænkeligt, at der meddeles aktindsigt i en lydoptagelse. Muligheden for at nægte adgang til at høre en lydoptagelse vil alene kunne anvendes for at varetage hensynet til beskyttelse af personer, der har afgivet forklaring, herunder hvis det er vanskeligt at udsondre de pågældende dele af optagelsen, og når begrænsningerne i reglerne om aktindsigt ikke i sig selv giver tilstrækkelig beskyttelse i forhold til afspilning af en lydoptagelse.

Det foreslås i *stk. 3, 1. pkt.*, at retten efter anmodning under de betingelser, der er anført i stk. 2, kan tillade, at der mod betaling af udgifterne herved tilvejebringes en afskrift af en lydoptagelse af en forklaring til brug for meddelelse af aktindsigt efter § 102.

Det medfører bl.a. at tilladelse kan nægtes, hvis retten finder det betænkeligt, at der tilvejebringes en afskrift af lydoptagelsen. Det vil bero på en konkret vurdering i hver enkelt sag, hvorvidt det er betænkeligt, at der gives tilladelse til, at der tilvejebringes en afskrift af en lydoptagelse.

Bestemmelsen forudsættes administreret på den måde, at retten skal sikre sig, at en anmodning om aktindsigt er fremsat af en person, der efter bestemmelsen har ret til aktindsigt. Retten vil endvidere, forinden der foretages en afskrift, skulle tage stilling til, om der kan meddeles aktindsigt i optagelsen af forklaringen. Hvis retten finder, at disse betingelser er opfyldt – og det i øvrigt ikke findes betænkeligt – kan retten tillade, at der tilvejebringes en afskrift af en lydoptagelse af en forklaring.

Aktindsigt i en afskrift af en lydoptagelse af en forklaring vil i givet fald skulle meddeles efter bestemmelsen i § 102, stk. 4. Bestemmelserne i § 102, stk. 6-8, vil således finde tilsvarende anvendelse, når der meddeles aktindsigt i afskrifter af lydoptagelser af forklaringer.

Det foreslås i *stk. 3, 2. pkt.*, at Domstolsstyrelsen kan fastsætte regler om opgørelsen af udgifterne ved tilvejebringelsen af afskrifter. Det vil i reglerne bl.a. kunne fastsættes, om udgifterne skal opgøres med udgangspunkt i det faktiske tidsforbrug ved tilvejebringelsen af den enkelte afskrift, eller der skal anvendes gennemsnitlige udgiftstal.

Af hensyn til risikoen for spredning af følsomme oplysninger foreslås det i *stk. 4*, at billed- og lydoptagelser ikke i øvrigt er genstand for aktindsigt. Der vil derfor ikke kunne ske udlevering i forbindelse med aktindsigt af selve optagelsen til andre end anklagemyndigheden og forsvarere.

Det foreslås i *stk. 5*, at uberettiget videregivelse af billed- eller lydoptagelser vil kunne foranstaltes med bøde, medmindre anden foranstaltning er forskyldt efter lovgivningen i øvrigt. Denne bestemmelse vil kunne anvendes i forhold til f.eks. en forsvarers uberettigede videregivelse af en optagelse.

Adgangen til at se eller høre en billed- eller lydoptagelse af en forklaring omfatter forklaringen på det eller de sprog, som er anvendt på optagelsen. Adgangen omfatter således også tolkning af forklaringen, hvis der er anvendt tolk under afhøringen.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 310 d

Den foreslåede bestemmelse, som er ny, har til formål at skabe mulighed for, at lydoptagelse af rettens gengivelse af en forklaring (diktatoptagelse),

indføres som muligt supplement til den foreslåede ordning med lydoptagelse af forklaringer i straffesager.

Det foreslås i *1. pkt.*, at rettens formand i tilfælde, hvor der efter § 310 a kan ske lydoptagelse af selve forklaringen, kan bestemme, at rettens gengivelse (referat) af en forklaring lydoptages. Det indebærer, at rettens formand dikterer forklaringen i retsmødet. Diktatoptagelse kan efter forslaget ske såvel i tilfælde, hvor der samtidig sker lydoptagelse af forklaringen som i tilfælde, hvor dette ikke sker.

I *2. pkt.* foreslås, at § 310 b, stk. 1, nr. 1-3, og § 310 c, stk. 1 og 5, finder tilsvarende anvendelse ved lydoptagelse af rettens gengivelse af en forklaring.

Det foreslås i *3. pkt.*, at forklaringen optages i retsbogen ved meddelelse af aktindsigt i dommen eller i indførsler i retsbogen vedrørende en forklaring, jf. § 101. Om behandlingen af anmodninger om aktindsigt i retsbøger henvises til bemærkningerne til § 310 a, stk. 1, nr. 4, ovenfor.

Det foreslås endvidere i *4. pkt.*, at i de tilfælde, hvor en forklaring optages i retsbogen, anses retsbogens gengivelse heraf som et bilag til en eventuel dom i sagen.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 19

Efter retsplejelovens § 349, stk. 1, finder § 346, stk. 2-4, og § 347 anvendelse ved afhøringer i retten.

Efter retsplejelovens § 457, stk. 2, skal tiltalte under afhøringer tiltales med ro og værdighed. Spørgsmålene skal være bestemte, tydelige og stillet på en sådan måde, at det står klart for tiltalte, hvad denne bekræfter eller benægter. § 346, stk. 2-4, og § 347 om bl.a., hvilke dele af forklaringerne, der skal noteres i forbindelse med afhøringer, hvordan de skal noteres og hvilke procedurer, der skal iagttages, finder tilsvarende anvendelse.

Med lovforslagets § *1, nr. 19*, foreslås det, at retsplejelovens § 349, stk. 1, og § 457, stk. 2, ændres for at tydeliggøre, at der ikke i alle tilfælde skal ske gengivelse af forklaringer i retsbogen, når der i kriminalsager foretages billed- eller lydoptagelse i medfør af den foreslåede § 310 a.

Der er ikke tilsigtet nogen ændring af retsbogens indhold i situationer, hvor der efter de foreslåede regler skal ske gengivelse af en forklaring i retsbogen.

Der er endvidere tale om en konsekvensændring som følge af, at den afhørtes forklaring for kredsretten under hovedforhandling som udgangspunkt lydoptages efter den foreslåede § 310 a.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger og bemærkningerne til § 1, nr. 18.

Til nr. 20

Efter retsplejelovens § 401, stk. 2, kan der som led i efterforskningen efter §§ 403-407 foretages legemsundersøgelse af sigtede og andre ved nærmere undersøgelse af legemet, herunder af dets hulrum, udtagelse af blodprøver eller andre tilsvarende prøver, røntgenundersøgelse og lignende.

Efter retsplejelovens § 404, stk. 1, træffes afgørelse om legemsundersøgelse af en sigtet i form af sikring af prøver fra legemets ydre og udtagelse af blodprøver af politiet. Efter retsplejelovens § 404, stk. 2, træffes afgørelse om andre legemsundersøgelser af en sigtet af retten ved beslutning, jf. dog stk. 5.

Med lovforslagets § 1, nr. 20, foreslås det fastslået i bestemmelsen, at spytp prøver – ligesom blodprøver – er et legemsindgreb, der har karakter af en legemsundersøgelse, og at afgørelse om foretagelse af spytp prøve fremover træffes af politiet. Dermed sidestilles spytp prøver med legemsbesigtigelse samt legemsundersøgelser som udtagelse af blodprøve og beføling og sikring af prøver fra legemets ydre, herunder negleskrab og hår.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 21

Efter retsplejelovens § 403, stk. 1, må legemsundersøgelse af en sigtet kun foretages, hvis der er begrundet mistanke om, at den pågældende har gjort sig skyldig i en grov lovovertrædelse, og indgrebet må antages at være af afgørende betydning for efterforskningen.

Med lovforslaget foreslås indsat et nyt *stk. 2*, som giver adgang til udtagelse af spyt- og blodprøve med henblik på registrering i dna-profil-registeret.

Det foreslås i den forbindelse, at det normale indikationskrav ved legemsundersøgelse fraviges i forbindelse med udtagelse af spyt- og blodprøve til brug for dna-analyse med henblik på senere identifikation.

Herefter kan prøver til brug for dna-analyse – ligesom fingeraftryk efter § 402, *stk. 2*, – udtages, selvom det ikke er af betydning for efterforskningen i den konkrete straffesag, der danner grundlag for registrering. Det betyder navnlig, at sigtede personer fremover vil kunne registreres i dna-profil-registers persondel, selv om de tilstår eller ikke har efterladt et biologisk spor i den konkrete verserende sag.

Det foreslås endvidere, at mistankekravet for tilvejebringelse af en dna-profil bringes i overensstemmelse med muligheden for optagelse af fingeraftryk med henblik på senere identifikation, hvorefter det er en betingelse, at den pågældende med rimelig grund er mistænkt for en grov lovovertrædelse.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 22

Efter retsplejelovens § 403, *stk. 3*, må legemsundersøgelse af en sigtet kun foretages under medvirken af sundhedspersonale.

Med lovforslaget foreslås indsat et nyt *2. pkt.* i bestemmelsen, hvorefter spytprøve i medfør af lovforslaget § 1, nr. 21, kan udtages uden medvirken af sundhedspersonale. Herefter kan politiet uden medvirken af sundhedspersonale gennemføre spytprøver i medfør af retsplejelovens § 403, *stk. 2*, jf. § 404 *stk. 1*, ved at sikre spytsekret med en vatpind eller lignende.

Det forudsættes, at politiet ikke gennemtvinger en sådan spytprøve ved mekanisk tvang. I det tilfælde, at en sigtet person yder fysisk modstand mod prøvens foretagelse, skal politiet derfor i stedet rekvirere en læge med henblik på udtagelse af blodprøve, jf. den almindelige skånsomhedsgrundsætning i retsplejelovens § 407.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 23

Efter retsplejelovens § 461, stk. 1, 1. pkt., skal forklaringer, der afgives under afhøringer, gengives i retsbogen på det sprog, som forklaringen er givet på. Efter § 461, stk. 1, 2. pkt., kan dette dog fraviges, hvis det findes nødvendigt og forsvarligt.

Med lovforslagets § 1, nr. 23, foreslås det tydeliggjort i bestemmelsen, at der ikke fremover i alle tilfælde skal ske gengivelse af forklaringer i retsbogen, når der i kriminalsager foretages billed- eller lydoptagelse i medfør af den foreslåede § 310 a.

Der er ikke tilsigtet nogen ændring af retsbogens indhold i situationer, hvor der efter de foreslåede regler skal ske gengivelse af en forklaring i retsbogen.

Bestemmelsen indebærer i forhold til adgangen til at få afskrift af en lydoptagelse af en forklaring efter den foreslåede § 310 c, at afskriften skal udarbejdes på det sprog, som forklaringen er afgivet på. Der er dog samtidig mulighed for at fravige dette krav i tilfælde, hvor det findes nødvendigt og forsvarligt, og i disse tilfælde vil afskriften kunne ske på grundlag af tolkens oversættelse af den afgivne forklaring.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger og bemærkningerne til § 1, nr. 18.

Til nr. 24

Efter retsplejelovens § 743, stk. 1, består Rådet for Grønlands Retsvæsen af 14 medlemmer: landsdommeren i Grønland, dommeren ved Retten i Grønland, politimesteren i Grønland, lederen af kriminalforsorgen i Grønland, en kredsdommer, Kanukoka, en advokat, en forsvarer, en universitetslærer, 2 repræsentanter for Grønlands Selvstyre og repræsentanter for Justitsministeriet, Domstolsstyrelsen og Direktoratet for Kriminalforsorgen.

Med forslaget nyaffattes § 743, stk. 1, hvorefter Rådet for Grønlands Retsvæsen vil bestå af 17 medlemmer. Det drejer sig om de nuværende medlemmer af rådet, idet det dog foreslås, at også en repræsentant for henholdsvis Rigsadvokaten og Rigspolitiet bliver medlemmer af rådet. Desuden erstattes Kanukoka af et tredje medlem af rådet fra Grønlands Selvstyre. Endelig foreslås det, at landsforsvareren bliver medlem af rådet.

Det forudsættes, at mindst et af de tre medlemmer af rådet fra Grønlands Selvstyre har særlig indsigt i kommunale anliggender.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.4 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 25

Efter retsplejelovens § 745, stk. 1, sammensættes Det Grønlandske Kriminalpræventive Råd af 8 medlemmer bestående af repræsentanter for Politimesteren i Grønland, kriminalforsorgen i Grønland, Socialdirektoratet, Sundhedsdirektoratet, Kanukoka og frivillige organisationer, arbejdsgiverorganisationer og lønmodtagerorganisationer i Grønland. Repræsentanterne for de frivillige organisationer samt arbejdsgiver- og lønmodtagerorganisationerne udpeges af justitsministeren efter indstilling fra henholdsvis Kulturdirektoratet, Grønlands Arbejdsgiverforening og Sulinermik Inuusutisarsiuqartat Kattuffiat (SIK).

Med forslaget nyaffattes § 745, stk. 1. Det foreslås, at rådet sammensættes af 3 repræsentanter for Grønlands Selvstyre, politimesteren i Grønland, kriminalforsorgen i Grønland, samt frivillige organisationer, arbejdsgiverorganisationer og lønmodtagerorganisationer i Grønland. Det foreslås, at repræsentanterne for de frivillige organisationer samt arbejdsgiver- og lønmodtagerorganisationerne skal udpeges af justitsministeren på baggrund af indstilling fra henholdsvis Departementet for Sociale Anliggender og Justitsområdet, Grønlands Arbejdsgiverforening og Sulinermik Inuusutisarsiuqartat Kattuffiat (SIK).

Det forudsættes, at en af repræsentanterne for Grønlands Selvstyre har særlig indsigt i socialområdet, en af repræsentanterne har særlig indsigt i sundhedsområdet og en af repræsentanterne har særlig indsigt i kommunale anliggender.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.4 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 2

Det foreslås, at loven træder i kraft den [...], jf. stk. 1.

Domstolsstyrelsen har oplyst, at de tekniske forudsætninger for, at der kan ske lyd- og billedoptagelse, endnu ikke er til stede ved domstolene i Grønland.

Det foreslås, *jf. stk. 2*, at Justitsministeren fastsætter tidspunktet for ikrafttræden af reglerne om lyd- og billedoptagelse. Det forudsættes, at loven vil blive sat i kraft fra det tidspunkt, hvor de tekniske forudsætninger for, at der kan ske lyd- og billedoptagelse ved domstolene i Grønland, er til stede.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 1

I retsplejelov for Grønland, *jf. lovbekendtgørelse nr. 1581 af 13. december 2016, som ændret ved § 1 i lov nr. 149 af 7. februar 2017*, foretages følgende ændringer:

§ 3. ---

Stk. 2. Består en kredsret fast eller midlertidigt af mere end én kredsdommer, træffer dommeren ved Retten i Grønland efter forhandling med de pågældende kredsdommere afgørelse om sagerne fordeling mellem dem.

1. I § 3, *stk. 2*, § 5, *stk. 3*, § 9, *stk. 2*, § 11, *stk. 1 og 2*, § 16, *stk. 1*, § 18, *stk. 3*, § 19, § 20, *stk. 1*, § 23, *stk. 3*, § 27, *stk. 2*, § 28, *stk. 1*, § 29, *stk. 2*, § 35, *stk. 2 og 3*, § 38, *stk. 1*, § 67, *stk. 2*, § 68, *stk. 1*, § 85, *stk. 2*, og § 659 ændres »dommeren« til: »den administrerende dommer«.

§ 4. ---

Stk. 2. Dommeren ved Retten i Grønland træffer bestemmelse om kontordagenes antal og kontortidens længde ved de enkelte kredsretter.

Stk. 3. ---

2. I § 4, *stk. 2*, § 17, *stk. 4*, § 20, *stk. 3 og 8*, § 26, *stk. 3*, § 28, *stk. 3*, § 29, *stk. 1*, § 66, *stk. 1*, § 69, § 71, *stk. 1*, og § 668 ændres »Dommeren« til: »Den administrerende dommer«.

§ 5. Retten i Grønland består af en dommer, der udnævnes af kongen, jf. § 13.

Stk. 2. ---

Stk. 3. En fuldmægtig kan behandle sager, der hører under Retten i Grønland, i det omfang dommeren bestemmer det.

§ 9. ---

Stk. 2. Bemyndigelse efter stk. 1 meddeles ved kredsretterne af vedkommende kredsdommer og ved Retten i Grønland af dommeren.

§ 11. Dommerrådet består i de i § 10, stk. 1, nr. 1 og 2, nævnte tilfælde af 5 medlemmer: landsdommeren ved Grønlands Landsret (formand), dommeren ved Retten i Grønland, en kredsdommer og 2 repræsentanter for offentligheden.

Stk. 2. Dommerrådet består i de i § 10, stk. 1, nr. 3 og 4, nævnte tilfælde af 3 medlemmer: landsdommeren ved Grønlands Landsret (formand), dommeren ved Retten i Grønland og en kredsdommer.

Stk. 3-5. ---

§ 12. ---

Stk. 2. Endelig udnævnelse som kredsdommer kan først ske, når vedkommende efter ansættelse som kandidat til en kredsdommerstilling har gennemgået en særlig kredsdommeruddannelse. Domstolsstyrelsen fastsætter nærmere regler om uddan-

3. § 5, stk. 1, affattes således:

»Retten i Grønland består af 2 dommere, heraf 1 administrerende dommer. Dommerne udnævnes af kongen, jf. § 13.«

4. I § 12, stk. 2, § 58, § 269 og § 273, stk. 4, ændres »dommeren« til: »en dommer«.

nelsen, som forestås af dommeren ved Retten i Grønland.

Stk. 3-4. ---

§ 13. Dommeren ved Retten i Grønland og landsdommeren ved Grønlands Landsret skal have bestået juridisk kandidateksamen.

Stk. 2-3. ---

Stk. 4. Repræsentanterne for den grønlandske offentlighed beskikkes af justitsministeren efter indstilling fra henholdsvis Grønlands landsstyre og Kanukoka (De Grønlandske Kommuners Landsforening).

Stk. 5. Medlemmer af Folketinget, Grønlands Landsting og kommunalbestyrelser kan ikke være medlemmer af Dommerudnævnelserådet.

Stk. 6-7. ---

§ 16. Midlertidig beskikkelse som kredsdommer kan meddeles af dommeren ved Retten i Grønland efter §§ 17-19.

Stk. 2-4. ---

§ 17. ---

Stk. 2-3. ---

Stk. 4. Den midlertidige beskikkelse bortfalder, når den ledige stilling besættes eller forfaldsgrunden ophører med at bestå. Dommeren ved Retten i Grønland kan dog tilbagekalde beskikkelsen fra et tidligere tidspunkt.

§ 18. ---

5. I § 13, *stk. 1*, ændres »Dommeren« til: »Dommerne«.

6. § 13, *stk. 4*, affattes således:

»*Stk. 4.* Repræsentanterne for den grønlandske offentlighed beskikkes af justitsministeren efter indstilling fra Grønlands landsstyre.«

Stk. 2. ---

Stk. 3. Den midlertidige beskikkelse tilbagekaldes af dommeren ved Retten i Grønland.

§ 19. Hvis det er nødvendigt på grund af en kredsdommers inhabilitet, beskikker dommeren ved Retten i Grønland en sæt-dommer.

§ 20. Midlertidig beskikkelse som hjælpedommer kan meddeles af dommeren ved Retten i Grønland, når det er nødvendigt ved ledighed i en stilling eller ved en kredsdommers forfald og det ikke har været muligt at beskikke en midlertidig kredsdommer efter § 16.

Stk. 2. ---

Stk. 3. Dommeren ved Retten i Grønland fastsætter efter stk. 4-6, hvilke sager en hjælpedommer kan behandle.

Stk. 4-7. ---

Stk. 8. Beskikkelsen som hjælpedommer bortfalder, når betingelserne for beskikkelse efter stk. 1 eller 2 ikke længere er til stede. Dommeren ved Retten i Grønland kan dog tilbagekalde beskikkelsen fra et tidligere tidspunkt.

§ 22. Domstolsstyrelsen kan meddele midlertidig beskikkelse som dommer ved Retten i Grønland og som landsdommer ved Grønlands Landsret, når det er nødvendigt ved ledighed i stillin-

7. I § 22, *stk. 1*, ændres »den faste dommers« til: »en fast dommers«.

gen eller ved den faste dommers forfald.

Stk. 2. ---

Stk. 3. Hvis den midlertidige beskikkelse skyldes, at dommeren udfører et andet offentligt hverv, kan 1-års-fristen dog forlænges i op til 1 år ad gangen på betingelse af, at

- 1) ganske særlige grunde taler for det,
- 2) samtykke gives af Højesterets præsident og
- 3) en udnævnt dommer midlertidigt beskikkes i stillingen.

Stk. 4-5. ---

§ 23. ---

Stk. 2. ---

Stk. 3. Højesterets præsident træffer efter forhandling med henholdsvis dommeren ved Retten i Grønland og landsdommeren ved Grønlands Landsret bestemmelse om, hvilke forretninger der skal varetages af den midlertidigt beskikkede dommer.

Stk. 4. ---

§ 24. Hvis det er nødvendigt, på grund af at dommeren ved Retten i Grønland eller landsdommeren ved Grønlands Landsret er inhabil, beskikker Højesterets præsident en sættemdommer.

§ 26. ---

Stk. 2. ---

Stk. 3. Dommeren ved Retten i Grønland rejser af egen drift spørgsmålet om afskedigelse ef-

8. § 22, stk. 3, affattes således:

»*Stk. 3.* 1-årsfristen kan dog forlænges i op til 1 år ad gangen, hvis der gives samtykke. For dommeren ved Retten i Grønlands vedkommende skal samtykke gives af den administrerende dommer ved Retten i Grønland, for den administrerende dommer ved Retten i Grønlands vedkommende skal samtykke gives af landsdommeren ved Grønlands Landsret og for landsdommeren ved Grønlands Landsrets vedkommende, skal samtykke gives af Højesterets præsident.«

9. § 24 affattes således:

»§ 24. Hvis det er nødvendigt, fordi dommerne ved Retten i Grønland er inhabile eller landsdommeren ved Grønlands Landsret er inhabil, beskikker Højesterets præsident en sættemdommer.«

ter stk. 1 og 2 for Domstolsstyrelsen.

Stk. 4. ---

§ 27. ---

Stk. 2. Fremsættes der indsigelse mod en varslet ændring af tjenestested, anmoder dommeren ved Retten i Grønland Domstolsstyrelsen om at indbringe sagen for Dommerrådet. Indsigelse skal fremsættes, senest 14 dage efter at den pågældende kredsdommer har fået varsel om det nye tjenestested.

§ 28. Klager over en kredsdommer kan af den, som har rimelig interesse heri, indgives til dommeren ved Retten i Grønland.

Stk. 2. ---

Stk. 3. Dommeren ved Retten i Grønland kan afvise klager fra personer, der ikke har rimelig interesse i det forhold, som klagen angår, og klager, der ikke er indgivet rettidigt, eller som på forhånd må skønnes åbenbart grundløse.

§ 29. Dommeren ved Retten i Grønland kan efter klage eller af egen drift meddele en advarsel til en kredsdommer, som har gjort sig skyldig i forsømmelse eller skødesløshed i embedsforrelsen eller i øvrigt har udvist utilbørlig eller usømmelig adfærd.

Stk. 2. Såfremt sagen efter sin beskaffenhed findes uegnet til afgørelse efter stk. 1, anmoder

dommeren ved Retten i Grønland Domstolsstyrelsen om at indbringe sagen for Dommerrådet.

§ 33. For dommeren ved Retten i Grønland og landsdommeren ved Grønlands Landsret gælder med hensyn til bierhverv, disciplinærforfølgning, suspension og afskedigelse reglerne i §§ 47-50 i den danske retsplejelov.

§ 35. ---

Stk. 2. Doms mændene ved kredsretterne vælges af kommunalbestyrelsen efter indstilling fra dommeren ved Retten i Grønland.

Stk. 3. Doms mændene ved Retten i Grønland og Grønlands Landsret vælges af Landstinget efter indstilling fra henholdsvis dommeren ved Retten i Grønland og landsdommeren.

Stk. 4. ---

§ 38. Antallet af domsmænd ved kredsretterne og Retten i Grønland fastsættes af dommeren ved Retten i Grønland. Antallet af domsmænd ved Grønlands Landsret fastsættes af landsdommeren. Antallet skal fastsættes således, at en domsmand må ventes at komme til at virke 4 gange årligt.

Stk. 2. ---

10. § 33 affattes således:

»**§ 33.** For dommerne ved Retten i Grønland og landsdommeren ved Grønlands Landsret gælder med hensyn til bierhverv, disciplinærforfølgning, suspension og afskedigelse reglerne i §§ 47-50 i den danske retsplejelov.

Stk. 2. Indberetning om bierhverv indgives for den administrerende dommer ved Retten i Grønland og landsdommeren ved Grønlands Landsret til Højesterets præsident og for dommeren ved Retten i Grønland til den administrerende dommer ved Retten i Grønland, som hver især udøver de beføjelser vedrørende bierhverv og den disciplinærmyndighed, der tilkommer retspræsidenter efter den danske retsplejelov.

Stk. 3. Klage over dommeren ved Retten i Grønland skal indgives til den administrerende dommer ved Retten i Grønland eller til Den Særlige Klageret, og klage over den administrerende dommer ved Retten i Grønland og landsdommeren ved Grønlands Landsret skal indgives til Højesterets præsident eller til Den Særlige Klageret. Klage skal indgives senest 4 uger efter, at klageren er blevet bekendt med det for-

hold, som giver anledning til klagen.«

§ 56. ---

Stk. 2-4. ---

Stk. 5. Dommeren ved Retten i Grønland kan nægte at modtage en henvist sag, der ikke opfylder betingelserne i stk. 1.

Stk. 6. ---

11. I § 56, *stk. 5*, ændres »Dommeren« til: »En dommer«.

§ 58. Det påhviler dommeren ved Retten i Grønland at forestå uddannelsen af kredsdommerne og det øvrige personale ved kredsretterne og at vejlede kredsretterne i spørgsmål vedrørende retsudøvelsen.

§ 66. Dommeren ved Retten i Grønland autoriserer et passende antal uberygtede og myndige personer over 18 år til at virke som forsvarere i kriminalsager.

Stk. 2. ---

§ 67. ---

Stk. 2. Justitsministeren fastsætter nærmere regler om forsvareruddannelsen, herunder regler om, at der, før uddannelsen er afsluttet, kan meddeles en person ret til foreløbig at virke som forsvarer i et nærmere bestemt omfang. Forsvareruddannelsen administreres af dommeren ved Retten i Grønland.

Stk. 3-4. ---

§ 68. Autorisation som forsvarer tilbagekaldes af dommeren ved Retten i Grønland, når den,

som autorisationen vedrører, ikke længere opfylder betingelserne for at opnå eller bevare autorisationen, eller når vedkommende under udøvelsen af hvervet som forsvarer eller i anden sammenhæng har udvist en sådan adfærd, at der er grund til at antage, at den pågældende ikke vil udøve forsvarerhvervet på forsvarlig måde.

Stk. 2. ---

§ 69. Dommeren ved Retten i Grønland udsender én gang årligt en fortegnelse over de personer, som er meddelt autorisation som forsvarer. Ændringer til fortegnelsen, som følger af, at en autorisation er meddelt, tilbagekaldt eller på anden måde ophørt, udsendes straks.

§ 71. Dommeren ved Retten i Grønland udpeger et passende antal personer til at virke som hjælpedeforsvarere.

Stk. 2-3. ---

§ 85. ---

Stk. 2. Autorisation meddeles af dommeren ved Retten i Grønland.

Stk. 3. ---

§ 96. Justitsministeren fastsætter regler om, hvilke retsbøger der skal anvendes ved domstolene, og om deres autorisation, indretning og anvendelse. Justitsministeren kan endvidere fastsætte regler om lydoptagelse af retsmøder.

12. I § 96, *stk. 1*, indsættes efter »lydoptagelse af retsmøder«: »i civile sager«.

Stk. 2. ---

§ 98. ---

Stk. 2. Der optages et kort referat af sagens gang og af parter og vidners forklaringer om sagens faktiske omstændigheder.

Stk. 3-5. ---

§ 99. Medmindre andet er fastsat, skal det, der er skrevet i retsbogen, kun oplæses og efter omstændighederne godkendes, når retsformanden af særlige grunde anser det for nødvendigt enten af egen drift eller i civile sager efter anmodning fra en part, et vidne eller en syns- og skønsmand.

§ 102. ---

Stk. 2-3. ---

Stk. 4. De i stk. 1 nævnte personer kan på rettens kontor gennemse retsbogen, når den er renskrevet. Er retsmødet holdt eller forklaring afgivet helt eller delvis for lukkede døre, kan genemsyn af retsbogen ikke ske, medmindre dørlukning alene er bestemt af hensyn til ro og orden i retslokalet. Der gives udskrift efter anmodning. Bestemmelsen finder ikke anvendelse i de sager, der behandles efter denne lovs afsnit IV om særlige civile sager.

Stk. 5-8. ---

§ 141. ---

Stk. 2-4. ---

Stk. 5. Kan vidnet ikke afgive forklaring i medfør af stk. 2-4,

13. I § 98, *stk. 2*, indsættes efter »sagens faktiske omstændigheder«: », jf. dog § 310 b«.

14. § 99 affattes således:

»§ 99. Der foretages kun oplæsning og efter omstændighederne godkendelse af rettens gengivelse af en forklaring, når rettens formand finder det hensigtsmæssigt.«

15. I § 102, *stk. 4, 3. pkt.*, indsættes efter »Der gives udskrift«: »eller afskrift som nævnt i § 310 c, stk. 3,«.

indkaldes vidnet til at afgive forklaring for kredsretten i den retskreds, hvor den pågældende har bopæl. Efter anmodning fra vidnet kan vidneforklaringen i stedet afgives for en anden kredsret. Afhøringen foretages af kredsdommeren uden medvirken af domsmænd. Der skal gives parterne underretning om tid og sted for afhøringen. Efter at afhøringen er gennemført, sendes der en udskrift af retsbogen om afhøringen til den ret, der har anmodet om afhøringen.

§ 158. Vidneforklaring under hovedforhandling refereres i retsbogen, i det omfang retten bestemmer. Retten bør herved tage hensyn til ønsker fra parter eller vidner og til, om referatet kan antages at få betydning under en ny prøvelse af sagen.
Stk. 2. ---

§ 269. Skifte af konkursbo kan efter dommeren ved Retten i Grønlands bestemmelse henvises til behandling ved en dansk skifteret, hvis hensynet til sagens behandling taler for det. Inden oversendelsen registreres de af skyldnerens ejendele, der befinder sig i Grønland.

Stk. 2. Skifte af dødsbo kan, når hensynet til sagens behandling taler for det, efter dommeren ved Retten i Grønlands bestemmelse henvises til behandling ved en skifteret i Danmark. Inden oversendelsen registreres

16. I § 141, stk. 5, ændres »sendes der en udskrift af retsbogen« til: »sendes lydoptagelse af afhøringen eller en udskrift af retsbogen«.

17. I § 158, stk. 1, indsættes efter »i retsbogen,«: »jf. dog § 310 b,«.

18. Efter kapitel 30 indsættes:

»Kapitel 30 a

Gengivelse af forklaringer

§ 310 a. Forklaringer, der ved en kredsret afgives under hovedforhandling, lydoptages, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Rettens formand kan bestemme, at der ikke skal ske

de af afdødes ejendele, der befinder sig i Grønland.

Stk. 3. Skifte mellem ægtefæller kan efter dommeren ved Retten i Grønlands bestemmelse henvises til behandling ved en dansk skifteret, hvis parterne ønsker det eller hensynet til sagens behandling taler for det. Inden oversendelsen registreres de af ægtefællernes ejendele, der befinder sig i Grønland.

§ 273. ---

Stk. 2.3. ---

Stk. 4. Såfremt en af parterne forlader retskredsen, før nogen af parterne har afgivet forklaring, kan sagen henvises til videre behandling ved den ret, der da ville være rette værneting. I øvrigt kan dommeren ved Retten i Grønland henvise sagen til behandling ved en anden ret, hvis dette må antages at forenkle eller fremskynde sagens behandling.

lydoptagelse af en forklaring afgivet i et retsmøde som nævnt i stk. 1.

Stk. 3. Rettens formand kan bestemme, at der skal ske lydoptagelse af en forklaring afgivet i retsmøder, der ikke er omfattet af stk. 1.

Stk. 4. Rettens formand kan bestemme, at der ved lydoptagelse efter stk. 1 og 3 tilige optages billede.

§ 310 b. Er der af retten foretaget billed- eller lydoptagelse af en forklaring i medfør af § 310 a, optages indholdet af forklaringen kun i retsbogen, hvis

1) rettens formand bestemmer det,

2) sigtede, tiltalte, forsvareren eller anklagemyndigheden anmoder om det,

3) en dom ankes, et spørgsmål i sagen indbringes for højere ret, eller der indgives ansøgning til Procesbevillingsnævnet, eller

4) der gives aktindsigt i medfør af § 101 i indførsler i retsbogen vedrørende en forklaring.

Stk. 2. I de tilfælde, hvor en forklaring optages i retsbogen efter stk. 1, anses retsbogen gengivelse heraf som et bilag til en eventuel dom i sagen.

Stk. 3. Vidner og syns- og skønsmænd, hvis forklaring er blevet gengivet i retsbogen, har efter rettens nærmere bestem-

melse adgang til at gennemse gengivelsen af forklaringen.

§ 310 c. Sigtede eller tiltalte har adgang til at se eller høre en billed- eller lydoptagelse af en forklaring, medmindre sigtede eller tiltalte ikke har adgang til at gøre sig bekendt med forklaringen. Sigtede eller tiltalte kan efter rettens nærmere bestemmelse se eller høre billed- eller lydoptagelsen hos retten eller forsvareren.

Stk. 2. Den, der efter § 102 kan gives aktindsigt i indførsler i retsbogen vedrørende en forklaring, der er lydoptaget efter § 310 a uden at være optaget i retsbogen, kan høre optagelsen hos retten, medmindre retten finder det betænkeligt.

Stk. 3. Efter anmodning kan retten under de betingelser, der er anført i stk. 2, tillade, at der til brug for meddelelse af aktindsigt efter retsplejelovens § 102 mod betaling af udgifterne herved tilvejebringes en afskrift af en lydoptagelse af en forklaring. Domstolsstyrelsen kan fastsætte regler om opgørelsen af udgifterne ved tilvejebringelsen af afskrifter.

Stk. 4. Billed- og lydoptagelser er ikke i øvrigt genstand for aktindsigt.

Stk. 5. Medmindre anden foranstaltning er forskyldt efter lovgivningen i øvrigt, foranstalles med bøde den, der uberettiget videregiver billed- eller lydoptagelser.

§ 349. Ved afhøringer i retten finder § 346, stk. 2-4, og § 347 tilsvarende anvendelse.

Stk. 2. ---

§ 401. ---

Stk. 2. Som led i efterforskningen kan der efter §§ 403-407 foretages legemsundersøgelse af sigtede og andre ved nærmere undersøgelse af legemet, herunder af dets hulrum, udtagelse af blodprøver eller andre tilsvarende prøver, røntgenundersøgelse og lign.

§ 403. ---

Stk. 2. Blodprøve kan endvidere udtages, hvis der er begrundet mistanke om, at den pågæl-

§ 310 d. Rettens formand kan i de tilfælde, hvor der efter § 310 a kan ske lydoptagelse, bestemme, at der skal ske lydoptagelse af rettens gengivelse af en forklaring. Ved lydoptagelsen finder § 310 b, stk. 1, nr. 1-3, og § 310 c, stk. 1 og 5, tilsvarende anvendelse. Ved meddelelse af aktindsigt i dommen eller i indførsler i retsbogen vedrørende en forklaring, jf. § 101, optages forklaringen i retsbogen. I de tilfælde, hvor en forklaring optages i retsbogen, anses retsbogens gengivelse heraf som et bilag til en eventuel dom i sagen. Lydoptagelsen er ikke i øvrigt genstand for aktindsigt.«

19. I § 349, stk. 1, og § 457, stk. 2, ændres »§ 346, stk. 2-4, og § 347« til: »§ 346, stk. 2, jf. dog § 310 b og § 347«.

20. I 401, stk. 2, og § 404, stk. 1, indsættes efter »udtagelse af«: »spyt- eller«.

21. I § 403 indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

dende har gjort sig skyldig i en lovovertrædelse, hvor indtagelse af spiritus, medicin eller euforiserende stoffer er et led i gerningsindholdet.

Stk. 3. Legemsundersøgelse må kun foretages under medvirken af sundhedspersonale, som tager stilling til, om gennemførelse af indgrebet er sundhedsfagligt forsvarligt under hensyn til den hermed forbundne smerte og risiko samt den undersøgte persons tilstand.

§ 404. Afgørelse om legemsundersøgelse af en sigtet i form af sikring af prøver fra legemets ydre og udtagelse af blodprøver træffes af politiet.

Stk. 2-5. ---

§ 457. ---

Stk. 2. Tiltalte skal tiltales med ro og værdighed. Spørgsmålene skal være bestemte, tydelige og stillet på en sådan måde, at det står klart for tiltalte, hvad denne bekræfter eller benægter. § 346, stk. 2-4, og § 347 finder tilsvarende anvendelse.

§ 461. De forklaringer, der afgives under afhøringen, gengives i retsbogen på det sprog, som forklaringen er afgivet på. Dette kan dog fraviges, hvis det findes nødvendigt og forsvarligt. Forklaringen oplæses for den pågældende, som opfordres til at udtale sig om, hvorvidt forklaringen er gengivet korrekt. Forkla-

»*Stk. 2.* Udtagelse af spytt eller blodprøve med henblik på senere identifikation kan endvidere foretages, hvis den pågældende med rimelig grund er mistænkt for en grov lovovertrædelse.«

Stk. 2-3 bliver herefter stk. 3-4.

22. I § 403, *stk. 3*, der bliver *stk. 4*, indsættes som 2. pkt.:

»Spytprøve i medfør af *stk. 2* kan udtages uden medvirken af sundhedspersonale.«

23. I § 461, *stk. 1, 1. pkt.*, indsættes efter »er afgivet på«: », jf. dog § 310 b«.

ringen, således som den gengives i retsbogen, oversættes for de medlemmer af retten, som ikke forstår det sprog, den er afgivet på.

Stk. 2. ---

§ 659. Sker tvangssalget ved offentlig auktion, afholdes auktionen så vidt muligt på de af dommeren ved Retten i Grønland fastsatte vilkår, jf. § 668. Fogeden kan træffe beslutning om at fravige vilkårene i samråd med rekvirenten og under hensyntagen til at opnå det bedst mulige salgsresultat.

§ 668. Dommeren ved Retten i Grønland kan fastsætte standardvilkår for tvangssalg.

§ 743. Rådet for Grønlands Retsvæsen består af 14 medlemmer: landsdommeren i Grønland, dommeren ved Retten i Grønland, politimesteren i Grønland, lederen af kriminalforsorgen i Grønland, en kredsdommer, Kanukoka, en advokat, en forsvarer, en universitetslærer, 2 repræsentanter for Grønlands hjemmestyre og repræsentanter for Justitsministeriet, Domstolsstyrelsen og Direktoratet for Kriminalforsorgen.

Stk. 2-4. ---

24. § 743, stk. 1, affattes således:

»Rådet for Grønlands Retsvæsen består af 17 medlemmer: Landsdommeren i Grønland, den administrerende dommer ved Retten i Grønland, en kredsdommer, politimesteren i Grønland, lederen af kriminalforsorgen i Grønland, en kredsdommer, landsforsvareren i Grønland, en advokat, en forsvarer, en universitetslærer, 3 repræsentanter for Grønlands Selvstyre og repræsentanter for Justitsministeriet, Domstolsstyrelsen, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Rigsadvokaten og Rigspolitiet.«

§ 745. Det Grønlandske Kriminalpræventive Råd sammensættes af 8 medlemmer bestående af repræsentanter for Politimesteren i Grønland, kriminalforsorgen i Grønland, Socialdirektoratet, Sundhedsdirektoratet, Kanukoka og frivillige organisationer, arbejdsgiverorganisationer og lønmodtagerorganisationer i Grønland. Repræsentanterne for de frivillige organisationer samt arbejdsgiver- og lønmodtagerorganisationerne udpeges af justitsministeren efter indstilling fra henholdsvis Kulturdirektoratet, Grønlands Arbejdsgiverforening og Sulinermik Inuusutisarsiuqartat Kattuffiat (SIK).

Stk. 2. ---

25. § 745, stk. 1, affattes således:

»Det Grønlandske Kriminalpræventive Råd sammensættes af 8 medlemmer bestående af 3 repræsentanter for Grønlands Selvstyre, Politimesteren i Grønland, kriminalforsorgen i Grønland og frivillige organisationer, arbejdsgiverorganisationer og lønmodtagerorganisationer i Grønland. Repræsentanterne for de frivillige organisationer samt arbejdsgiver- og lønmodtagerorganisationerne udpeges af justitsministeren efter indstilling fra henholdsvis Departementet for Sociale Anliggender og Justitsområdet, Grønlands Arbejdsgiverforening og Sulinermik Inuusutisarsiuqartat Kattuffiat (SIK).«

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den [...]

Stk. 2. Justitsministeren fastsætter tidspunktet for ikrafttræden af lovens § 1, nr. 12-19 og 23.